

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

HERODAS

MİMOSLAR

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

ÇEVİREN: ALOVA

TÜRKİYE BANKASI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivini <http://rantey.org>

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

HERODAS
MİMOSLAR

ÖZGÜN ADI
μῦσαι

ÇEVİREN
ALOVA

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2015
Sertifika No: 29619

EDİTÖR
HANDE KOÇAK

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
NEBİYE ÇAVUŞ

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM, OCAK 2016, İSTANBUL

ISBN 978-605-332-660-1 (CİLTLİ)
ISBN 978-605-332-661-8 (KARTON KAPAKLI)

BASKI
YAYLACIK MATBAACILIK
LİTROS YOLU FATİH SANAYİ SİTESİ NO: 12/197-203
TOPKAPI İSTANBUL
(0212) 612 58 60
Sertifika No: 11931

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında
gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla
çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Faks. (0212) 252 39 95
www.iskulturlar.com.tr

HERODAS

MİMOSLAR

ÇEVİREN:
ALOVA

TÜRKİYE BANKASI
Kültür Yayınları

Sunuş

Herodas'ın *mimos*'larıyla ilk kez, Barbara H. Fowler'ın *Hellenistik Şiir* adlı antolojisinde karşılaşmış, çağdaş gerçekçilikle taşıdıkları ortak kesitlere şaşkınlıkla tanık olmuştum. Yaklaşık 2.250 yıl önce yazılmış olan bu şiirlerde günümüz insanı neredeyse dile gelmiş konuşuyordu. Yalnızca nesneler, kimi sınıfsal ilişkiler, birimler değişmişti, o kadar. Çöpçatan Gyllis, kerhaneci Battaros, oğluna dayak attıran Metrikhe, Kynno-Phile diyalogları, Koritto-Metro diyalogunun çarpıcı gerçekçiliği, Kerdon'un bildik esnaf ağızları hem çok eski, hem çok yeniydi. Hatta *mimos*'lardan bir iki bölüm çevirip *Antikçağ Anadolu Şiiri Antolojisi*'ne almıştım. Yıllar sonra Herodas'ın bütün *mimos*'ları elime geçince, hepsini çevirmeye karar verdim.

Andre Bonnard o çok değerli kitabı *Antik Yunan Uygarlığı*'nda Herodas'ın gerçekçiliğini "bayağı gerçekçilik" olarak niteler. Ona göre Herodas'ın kahramanlık edebiyatından bir tür kaçıştır. Öyle bir kaçış ki, metnin çatısından, olay örgülerinden çok, karakterlerin ön plana çıkarıldığı bu *mimos*'lar "asıl niteliği bakımından, Yunan şiiri, edebiyatı ve yaşamı hakkındaki bu araştırmada, şimdiye kadar bize sunulan her şeye temelden yabancısıdır. Euripides dâhil, Aristophanes dâhil, gelişmesinin bir ucundan öbür ucuna kadar Yunan edebiyatı Homeros'tan *Bakkhalar*'a ve Arkhimedes'e kadar her şeyden önce bir *logos*'tu, bir söz'dü... Herodas ile artık kendini duyurmak isteyen söz yoktur. Artık sadece ger-

çeğin, hem de kaba gerçeğin taklidinden hoşlanan bir edebiyat vardır.”

Ortaoyunu geleneğini hatırlatan Yunan halk *mimos*’ları, daha çok bir oyuncu ya da küçük bir grupça okunarak canlandırılan kısa oyunlardı. *Mimos*’larda genellikle toplumun alt kesiminden gelen insanların gündelik yaşamları; günlük konuşma dili, deyimler, atasözleri, açık saçık sözler ve çarpıcı sahnelerle yansıtılırdı. Metinlerde her zaman karakter ön plana çıkar, kimi *mimos*’lara müzik de eşlik ederdi. Halk *mimos*’ları kimi zaman özel toplantılarda az sayıda kişiye okunur ya da pazaryerlerinde, panayırlarda hokkabazlar ve dansçılar tarafından sergilenirdi. Dil her zaman halkın günlük konuşma diliydi ve metinler düzyazıydı. Romalı gramerçi Diomedes halk *mimos*’larını tanımlarken “kabul edilebilir olanla, kabul edilemez olanı içeren yaşama bir öykünme,” diyor. I. C. Cunningham’a göre, “Bir tür alt-edebiyat olan *mimos*’lar zamanın edebi eleştirmenleri ve ahlakçılarınca şiddetle eleştirilmişti.” Günümüze bu kadar az *mimos* metninin kalması bu tür bağnazlıklara bağlanabilir. *Mimos*’ların ana yurdu Sicilya, Syrakousai’dır. Bilinen ilk *mimos* yazarıysa Sophron’dur. Sophron’un günümüze pek azı kalan *mimos*’ları ritmik düzyazıydı.

Herodas, halk *mimos*’u geleneği ile çok eski bir tür olan *iambos*’u birleştirerek *mimiambos*’u yaratan şair olarak bilinir. Bu bakımdan onun *mimos*’ları *mimiambos* olarak anılır. *Iambos*, adını özgün ölçüsünden alan bir İÖ VII-VI. yüzyıl İonia şiir türüydü. *Iambos*’larda daha çok birden patlayan nefretler, öfkeler ya da aşklar anlatılırdı. Arkhi-lokhos ve Hipponaks gibi güçlü şairler bu şiiri geliştirdiler; hatta Ephesoslu Hipponaks *kholiambos* olarak bilinen *ak-sak iambos*’u buldu. Herodas bir yandan Hellenistik şiire el değmemiş konular sokarken, öte yandan *kholiambos*’u canlandırarak yepyeni bir tür yarattı. Sekizinci *mimos*’tan, şairin yaşadığı dönemde eleştirilere uğradığını anlıyoruz.

Herodas'ın *mimos*'ları oynanmaktan çok okunmak üzere yazılmış kısa parçalardır. Gösterilerin sık yinelenmemesi ve metinlerin kısalığı, *mimos*'lar sergilenirken dekor ya da kostüm kullanılmadığı görüşünü haklı kılacak olgulardır.

Herodas'ın yaşamı üzerine çok az bilgi vardır. Ondan söz eden bir iki kaynakta adı bile değişik yazılmıştır: Herodas, Herondas ya da Herodes. Şiirlerinden Dor kökenli olduğu, Kos'u, İskenderiye'yi, Anadolu'yu bildiği, İÖ III. yüzyılın birinci yarısında yaşadığı, Kallimakhos ile Theokritos'un çağdaşı olduğu anlaşılmaktadır. Ksenophon *Hellenika*'sında Syrakousalı bir Herodas'tan söz eder. Şiirler genellikle Kos Adası'nda geçtiği için Herodas Koslu kabul edilmiştir. Stobaeus'ta birkaç dizesi, Zenobius'ta bir atasözü yer alır. Romalı Genç Plinius ise ondan söz eden tek kişidir. Bir dostuna yazdığı mektupta şiirlerini överken, “Ne incelik, ne güzellik var bu şiirlerde, ne kadar hoşlar; ne zevk verici, parlak ve doğru şiirler. Kallimakhos'u ya da Herodas'ı okuyorum sandım ya da daha iyisini, eğer varsa,” der.

Herodas'ın günümüz okuruna ulaşması 1889 yılında Mısır'da yapılan bir kazıda bir papirüs rulosunun bulunmasıyla gerçekleşti. Yunanca papirüste şairin yedi *mimos*'u yer alıyordu. 1891'de F. G. Kenyon, British Museum tarafından satın alınan papirüs rulosunu yayınlayınca şairin şiirleri yüzlerce yıl sonra gün ışığına çıkmış oldu. Öbür *mimos*'lar daha sonra bulunarak Herodas'ın yapıtlarına eklendi.

İster “kaba” ister “bayağı” olarak nitelendirilsin; Herodas'ın gözüpek, dobra gerçekçiliği yüzyıllar boyunca yayımlanacak eşsiz yapıtların yolunu açmıştır.

Erdal Alova, Mayıs 2007

MİMOSLAR

1. ΠΡΟΚΤΚΛΙ[Σ] Η ΜΑΣΤΡΟΠΟΣ

- (ΜΗ.) Θ[ρέισ]σ', ἀράσσει τὴν θύρην τις· οὐκ ὄψημι
μ[ή] τ[ις] παρ' ἡμέων ἐξ ἀγροικίης ἦκει;
(ΘΡ.) τίς τ[ὴν] θύρην;
<ΓΤ.> ἐγῶδε.
<ΘΡ.> τίς σύ; δειμαίνεις
ἄσσον προσελθεῖν;
<ΓΤ.> ἦν ἰδού, πάρεμι' ἄσσον.
5 <ΘΡ.> τίς δ' εἷς> σύ;
<ΓΤ.> Γυλλίς, ἡ Φιλαινίδος μήτηρ.
ἄγγελον ἔνδον Μητρίχηι παρεῦσάν με.
(ΘΡ.) καλεῖ—
<ΜΗ.> τίς ἐστιν;

I

Çöpçatan ya da Muhabbet Tellalı

METRİKHE

Threissa, biri kapıyı çalıyor. Git bir bak, bizimkilerden
[biri] mi çiftlikten gelen?

THREİSSA

Kim o?

GYLLİS

Benim, ben.

THREİSSA

Sen de kimsin? Yaklaşmaya korkuyor musun?

GYLLİS

Bak, geldim bile.

THREİSSA

Peki kimsin sen?

5

GYLLİS

Gyllis, Philainis'in anası.

Gidip Metrikhe'ye geldiğimi söyle.

THREİSSA

Bir ziyaretçimiz var.

METRİKHE

Kimmiş o?

THREİSSA

Gyllis.

<ΘΡ.>

Γυλλίς.

<ΜΗ.>

ἁμμία Γυλλίς.

- στρέψον τι, δούλη. τίς σε μοῖρ' ἔπεισ' ἐλθεῖν,
 Γυλλίς, πρὸς ἡμέας; τί σὺ θεὸς πρὸς ἀνθρώπους;
 10 ἤδη γάρ εἰσι πέντε κου, δοκέω, μῆνες
 ἐξ εὖ σε, Γυλλίς, οὐδ' ὄναρ, μὰ τὰς Μοίρας,
 πρὸς τὴν θύρην ἐλθοῦσαν εἶδέ τις ταύτην.
 (ΓΤ.) μακρὴν ἀποικέω, τέκνον, ἐν δὲ τῆς λαύρης
 ὁ πηλὸς ἄχρῃς ἰγνύνων προσέστηκεν,
 15 ἐγὼ δὲ δραίνω μυτ' ὅσον· τὸ γὰρ γῆρας
 ἡμέας καθέλκει κῆ σκιὴ παρέστηκεν.
 [ΜΗ.] σίγη] δὲ καὶ μὴ τοῦ χρόνου καταψεύδεο·
 οἷη τ' ἔτ' εἰς γάρ, Γυλλί, κητέρους ἄγχειν.
 (ΓΤ.) σίλλ[α]ιγε ταῦτα τῆς νεωτέρης ὕμιν
 20 πρόσσεστιν.
 <ΜΗ.> ἀλλ' οὐ τοῦτο μή σε θερμήνηι.
 <ΓΤ.> ἀλλ' ὦ τέκνον, κόσον τιν' ἤδη χηραίνει
 χρόνον μόνη τρύχουσα τὴν μίαν κοίτην;
 ἐξ εὖ γὰρ εἰς Αἴγυπτον ἐστάλη Μάνδρις
 25 δέκ' εἰσὶ μῆνες, κούδὲ γράμμα σοι πέμπει,
 ἀλλ' ἐκλέλησται καὶ πέπωκεν ἐκ καινῆς.
 κεῖ δ' ἐστὶν οἶκος τῆς θεοῦ· τὰ γὰρ πάντα,
 ὅσσ' ἔστι κου καὶ γίνετ', ἔστ' ἐν Αἰγύπτῳ·
 πλοῦτος, παλαίστρη, δύναμις, εὐδία, δόξα,

THREİSSA

Gyllis.

METRİKHE

Gyllis Ana!

Çekil sen köle! Hangi rüzgâr attı seni bize
Gyllis? Bir tanrı mı gönderdi yoksa erkeklere?
Neredeyse beş ay oluyor Gyllis,
yazgı tanrıçaları adına, düşümde bile görmeyeli
seni bu kapıyı çalarken.

10

GYLLİS

Evim uzakta kızım. Daracak yollar
diz boyu çamur.
Bir sinek gibi güçsüzüm artık,
yaşlılık çöktü üstüme, gölgem oldu benim.

15

METRİKHE

[Sus,] yaşın için öyle ileri geri konuşma,
[sen hâlâ] sıkıştırırsın erkekleri Gyllis.

GYLLİS

Güleyim bari,
böyle şeyler siz gençlerin işi.

20

METRİKHE

Sözlerim kızdırmasın seni.

GYLLİS

Sahi, kızım, ne zamandır yatağında
yapayalnız dönüp duruyorsun?
On ay oldu Mandris Mısır'a gideli,
bir tek satır bile yazmadı sana,
unutmuştur bile, yeni bir kadehten içiyordur.
Oradadır Tanrıça'nın evi, yeryüzünde
ne var, ne yok, Mısır'dadır hepsi:
Varlıksa varlık, güreş okulları,
güç, dinginlik, ün mü istersin,

25

- 30 θέαι, φιλόσοφοι, χρυσίον, νεηνίσκοι,
 θεῶν ἀδελφῶν τέμενος, ὁ βασιλεὺς χρηστός,
 Μουσῆιον, οἶνος, ἀγαθὰ πάντ' ὅσ' ἂν χρήζῃ,
 γυναικες, ὁκόσους οὐ μὰ τὴν Ἄϊδεω Κούρην
 ἀστέρης ἐνεγκεῖν οὐραν[ὸ]ς κεκαύχεται,
 35 τὴν δ' ὄψιν οἶαι πρὸς Πάριν κοτ' ὥρμησαν
 θ[ε]αὶ κρ[ι]θῆναι καλλονήν—λάθοιμ' αὐτάς
 γρύξασ[α]. κο[ί]ην οὖν τάλαινα[α] σὺ ψυχὴν
 ἐ[χ]ο[υ]σ[α] θάλπεις τὸν δίφρον; κατ' οὖν λήσεις
 γηρᾶσα καὶ σευ τὸ ὥριον τέφρη κάψει.
 40 πάπτ]ηνον ἄλλῃ κήμερας μετάλλαξον
 τὸ]ν νοῦν δύ' ἢ τρεῖς, κίλαρὴ κατάστηθι
 (.).....is ἄλλον· νηὺς μῆς ἐπ' ἀγκύρης
 οὐκ] ἀσφαλῆς ὀρμεῦσα· κείνος ἦν ἔλθῃ
]..ν[.] μηδὲ εἰς ἀναστήσει
 ἡ]μέαςτοδινα δ' ἄγριος χειμῶν
 45 ..[.....].. κούδὲ εἰς οἶδεν
 τὸ μέλλο]ν ἡμέων· ἄστατος γὰρ ἀνθρώποις
]..η[.]s. ἀλλὰ μήτις ἔστηκε
 σύνεγγυς ἡμῖν;
 <ΜΗ.> οὐδὲ εἰ[τ]s.
 <ΓΤ.> ἄκουσον δὴ
 ἃ σοι χρε[ί]ζουσ' ὧδ' ἔβην ἀπαγγεῖλαι·
 50 ὁ Ματαλίνης τῆς Παταικίου Γρύλλος,

- dev gösteriler mi, felsefeciler mi,
çil çil altın mı; oğlanlar mı,
kardeş tanrılar tapınağı, yüce kral, 30
Mouseion, şarap, dilediğin bütün güzellikler,
kadın mı? Hades'in kızı adına
gökyüzünün taşımakla övündüğü yıldızlar kadar,
[karar versin diye] güzellik yarışmasında
Paris'e koşan [tanrıçalar] kadar da güzel
görmezden gelsinler [söylediklerimi]! 35
Zavallı kızım benim, peki neden
ısıtıp duruyorsun iskemleni?¹
Bir de bakmışsın [yaşlının teki olmuşsun],
gençliğin kül olup gitmiş. [Şöyle bir bak]
çevrene, kafanı dinle bir iki gün, şöyle neşelen. 40
[...] sonra: Güven olur mu tek çapayla
demirleyen gemiye? Bir gelirse o [kara şey],
kimse doğrultamaz belimizi,
[...] ve yabanıl bir fırtına
[...] ve de hangimiz biliyoruz 45
[başımıza gelecekleri]; çünkü yaşarken
bir ayağı çukurdadır insanın.
Bizden başka kimse var mı burada?
- METRİKHE
Yok.
GYLLİS
Dinle öyleyse,
söylemezsem öleceğim, neden geldiğimi buralara.
Pataikioskızı Mataline'nin oğlu şu Gryllos, 50

- ὁ πέντε νικέων ἄθλα, παῖς μὲν ἐν Πυθοῖ,
 δις δ' ἐν Κορίνθῳ τοὺς ἱουλον ἀνθεύοντας,
 ἄνδρας δὲ Πίσσῃ δις καθείλε πικτεύσας,
 55 πλουτέων τὸ καλόν, οὐδὲ κάρφος ἐκ τῆς γῆς
 κινέων, ἄθικτος ἐς Κυθήριήν σφρηγίς,
 ἰδὼν σε καθόδῳ τῆς Μίσσης ἐκύμηνε
 τὰ σπλάγχχν' ἔρωτι καρδίην ἀνοιστρηθείς,
 καί μεν οὔτε νυκτὸς οὔτ' ἐπ' ἡμέρην λείπει
 60 τὸ δῶμα, [τέ]κνον, ἀλλά μεν κατακλαίει
 καὶ ταταλ[ί]ζει καὶ ποθέων ἀποθνήσκει.
 ἀλλ', ὦ τέκνον μοι Μητρίχη, μίαν ταύτην
 ἀμαρτίην δὸς τῇ θεῶι κατάρτησον
 σαυτήν, τὸ [γ]ήρας μὴ λάθῃ σε προσβλέψαν.
 καὶ δοιὰ πρήξεις· ἡδέω[ν] τε[ύ]ξ[ει] κ[αί] σοι
 65 δοθήσεται τι μέζον ἢ δοκεῖς· σκέψαι,
 πείσθητί μεν· φιλέω σε, να[ί] μὰ τὰς Μοίρας.
 (ΜΗ.) Γυλλί, τὰ λευκὰ τῶν τριχῶν ἀπαμβλύνει
 τὸν νοῦν· μὰ τὴν γὰρ Μάνδριος κατὰπλωσιν
 καὶ τὴν φίλην Δήμητρα, ταῦτ' ἐγὼ [έ]ξ ἄλλης
 70 γυναικὸς οὐκ ἂν ἡδέως ἐπήκουσα,
 χωλὴν δ' αἰείδην χῶλ' ἂν ἐξεπαίδευσσα
 καὶ τῆς θύρης τὸν οὐδὸν ἐχθρὸν ἡγεῖσθαι.
 σὺν δ' αὖτις ἔς με μηδὲ ἔγκα, φίλη, τοῖον
 φέρουσα χώρει μῦθον· ὃν δὲ γρήϊμισι
 75 πρέπει γυναιξὶ τῆς νέης ἀπάγγελλε·

beş madalyası var oyunlarda, çocukken Pythoi'da,
iki kez Korinthos'ta ayva tüylü yeniyetmelere karşı,
güreşte iki kez pes ettirdi herifleri Pisa'da;²
hem oldukça da zengin, yerdeki samanı oynatmaz,³
Kytheria⁴ gibi el değmemiş mücevher. 55
Seni Mise'nin Yeraltına İnişi'nde⁵ görmüş de içi
kaynamış

birden, bir acıdır saplanmış yüreğine,
gece gündüz kapımda, canım yavrum, feryat figan
ağlar durur, ana deyip durur bana;
arzudan yanıp tutuşuyor, 60
Metrikhe, yavrum benim.
Bir defalık bağışla şu günahı Tanrıça'ya,
biraz bırak kendini, yaşlılık gafil avlamasın seni.
Bir taşla iki kuş: Hem zevkler senin olacak,
hem umduğundan fazlasını bulacaksın. Bir düşün, 65
beni dinle, gözüm gibi severim seni,
yazgı tanrıçaları adına.

METRİKHE

Saçının beyazı aklını köreltmiş senin Gyllis,
Mandris'in dönüşü ve Aziz Demeter adına, yeminle,
iyi ki başka bir kadın, canıgönülünden söylemedi 70
bu sözleri; yoksa, aksak ritimli bir şarkı nasıl söylenir
bir güzel öğretirdim ona, kapımın eşığının
nasıl düşman olduğunu.
Bir daha bana geleyim deme dostum
böyle masallarla. Sen genç kızlara anlat,

- τὴν Πυθέω δὲ Μητρίχην ἕα θάλπειν
τὸν δίφρον· οὐ γὰρ ἐγγελαῖ τις εἰς Μάνδριν.
ἀλλ' οὐχὶ τούτων, φασί, τῶν λόγων Γυλλίς
δεῖται· Θρεῖ σα, τὴν μελαινίδ' ἔκτρυπον
80 κῆκτημόρους τρεῖς ἐγγέασ[α τ]οῦ ἀκρήτου
καὶ ὕδωρ ἐπιστάξασα δὸς πιεῖν.
(ΓΤ.) καλῶς.
(ΜΗ.) τῇ, Γυλλί, πῖθι.
<ΓΤ.> δεῖξον οὐ[.].....πα[.]
πέισουσά σ' ἦλθον, ἀλλ' ἔκητι τῶν ἱρῶν.
<ΜΗ.> ὦν οὔνεκέν μοι, Γυλλί, ὦνα[
85 <ΓΤ.> οσσοῦ γένοιτο, μᾶ, τέκνον π[.].....
ἡδύς γε· ναὶ Δήμητρα, Μητρ[ί]χῃ, τοῦτο
ἡδίον' οἶνον Γυλλίς οὐ πέ[π]ωκέν [κω.
σὺ δ' εὐτύχει μοι, τέκνον, ἀσ[φα]λίζεν [δέ
σαντήν· ἐμοὶ δὲ Μυρτάλη τε κ[αῖ] Σίμη
90 νέαι μένοιεν, ἔστ' ἂν ἐμπνέη[ι] Γυλλίς.

- iki büklüm bir kocakarıya yakışan bu masalları. 75
Bırak, ısıtsın iskemlesini Pytheas'ın kızı Metrikhe,
çünkü kimse eğlenemez Mandris'le. Diyorlar ki,
Gyllis'in duymak istediği sözler değil bunlar.
Threissa, kupayı sil de, bir içki ver ona. 80
Yarıya kadar şarap koy, üstüne bir fırt da su.
- GYLLIS
İstemem, sağ ol.
- METRİKHE
İşte, Gyllis, içsene.
- GYLLIS
Göster⁶ [...]. Seni
kandırmaya gelmedim, sırf âdet yerini bulsun diye.
- METRİKHE
Ne diye Gyllis,
[...].
- GYLLIS
[...] belki, ah yavrum, [...] tatlı; 85
Demeter aşkına, Metrikhe, Gyllis daha önce
hiç böyle tatlı bir şarap içmemişti.
Elveda yavrum, kendine dikkat et,
Myrtale ve Sime⁷ hep genç kalsınlar,
Gyllis soluk alıp verdikçe. 90

2. ΠΟΡΝΟΒΟΣΚΟΣ

(ΒΑ.) ἄνδρες δικασταί, τῆς γενῆς μ[έ]ν οὐκ ἐστὲ
 ἡμέων κριταὶ δῆκουθεν οὐδὲ [τ]ῆς δόξης,
 οὐδ' εἰ Θαλῆς μὲν οὗτος ἀξίην τῇ[ν] νηῦν
 ἔχει ταλάντων πέντ', ἐγὼ δὲ μ[η]δ' ἄρτους,
 5 ὑπερέξει Βάτταρόν [τι π]ημήνας·
 πολλοὶ γὰρ καὶ δ(ε)ῖ· [τ]ῶλυκὸν γὰρ [ἀν] κλαύσαι
 ἰησομαστοσηιασ[.]νχωρη
 σμε... ἐστὶ τῆς [πό]λιος κήγῳ,
 καὶ ζ[ώ]μεν οὐκ ὥς βουλό[μεσ]θ' ἀλλ' ὥς ἡμέας
 10 ὁ και]ρὸς ἔλκει. προστάτην [ἔχ]ει Μενῆν,
 ἐγ[ώ] δ' Ἀριστοφῶντα· πύξ [νε]νίκηκεν
 Μεν[η]ν, [Ἀρι]στοφῶν δὲ κ[ῆ]τι νῦν ἄγχει·
 κεί μ[η] ἐστ' ἀ[λη]θέα ταῦτα, το[ῦ] ἡλίου δύντος
 ἐξε]λθετω[.]ων ἄνδρες [.]χε χλαῖναν
 15 [...] γνώσετ' οἷωι προστάτ[η]ι τεθώρηγμαι.
 ἐρεῖ] τάχ' ὑ[μ]ῖν ἔξ Ἀκῆς ἐλήλ[ο]υθα
 πυρ]ρὸς ἄγων κῆσσησα τὴν κακὴν λιμόν' ,

II

Kerhaneci Battaros

BATTAROS

Saygıdeğer yargıçlar, kesin olan şu ki,
ne siz ailemizin namımızın yargıçlarısınız,
ne de bendeniz yiyecek ekmek bulamazken
beş *talanton*'luk⁸ yelkenlisi olan sanık Thales
[bu duruşmada] baskın çıkacak,
aklıncı zarara uğratıp Battaros'u. 5
Tersine, acı acı ağlayacak,
[o da bir yabancı]⁹ bu kentte
bendeniz gibi. Canımızın çektiği gibi
yaşamak nerde! Yuvarlanıp gidiyoruz işte.
Onun patronu Mennes, [benimki] Aristophon. 10
Mennes bileğinin gücüyle kazandı hayatı,
Aristophon şimdi [bile] güreşip duruyor;
Sözümde bir yanlışlık varsa, hava kararınca [...]
gelin¹⁰ beyler [...]
harmani [ve] görecek nasıl bir patronmuş beni koruyan. 15
Belki de [şöyle diyecek] size: “[Buğday] getirdim
Ake'den,¹¹ bastırdım açlık belasını.”

- ἐγὼ δ]ὲ πρό[ρ]νας ἐκ Τύρου· τί τῷ δήμῳ
; δ]ωρεὴν γὰρ οὔτ' οὔτος πυρούς
 20]θιν οὔτ' ἐγὼ πάλιν κείνην.
 εἰ δ' οὔνεκεν πλεῖ τὴν θάλασσαν ἢ χλαῖναν
 ἔχει τριῶν μνέων Ἀττικῶν, ἐγὼ δ' οἰκέω
 ἐν γῇ τρίβωνα καὶ ἀσκέρας σαπρὰς ἑλκων,
 25 βίητι τιν' ἄξει τῶν ἐμῶν ἔμ' οὐ πείσας,
 καὶ ταῦτα νυκτός, οἷχετ' ἡμιν ἡ ἀλεωρή
 τῆς πόλιος, ἄνδρες, καὶ ὅτκε)ωι σεμνύνεσθε,
 τὴν αὐτονομίην ὑμέων Θαλῆς λύσει.
 ὦν χ ἦν ἑαυτὸν ὅστις ἐστὶ κακ ποίου
 30 πηλοῦ πεφύρητ' εἰδότης ὥς ἐγὼ ζῶειν
 τῶν δημοτέων φρίσσοντα καὶ τὸν ἡκιστον.
 ἔνυν δ' οἱ μὲν ἑόντες τῆς πόλιος καλυπτῆρες
 καὶ τῇ γενῇ φυσῶντες οὐκ ἴσον τούτῳ
 πρὸς τοὺς νόμους βλέπουσι κῆμὲ τὸν ξεῖνον
 οὐδεὶς πολίτης ἠλόησεν οὐδ' ἦλθεν
 35 πρὸς τὰς θύρας μεν νυκτὸς οὐδ' ἔχων δαΐδας
 τὴν οἰκίην ὑφῆψεν οὐδὲ τῶν πορνέων
 βίητι λαβὼν οἷχων· ἀλλ' ὁ Φρυξ οὔτος,
 ὁ νῦν Θαλῆς ἐών, πρόσθε δ', ἄνδρες, Ἀρτίμης,
 ἅπαντα ταῦτ' ἔπρηξε κούκ ἐπηιδέσθη
 40 οὔτε νόμον οὔτε προστάτην οὔτ' ἄρχοντα.
 καίτοι λαβὼν μοι, γραμματεῦ, τῆς αἰκείης
 τὸν νόμον ἄνειπε, καὶ σὺ τὴν ὀπὴν βῦσον
 τῆς κλειψύδρης, βέλτιστε, μέχρις εὖ <ν>είπηι,

[Bense] fahişe getiriyorum ta Tyros'tan. Kime ne?
 Çünkü ne o buğday verir [...] ¹² boşu boşuna,
 ne de ben kız veririm ona bir daha. 20

Ben dolaşıp kıyıda havı atmış harmanimle,
 eprimiş yemenilerimi sürüklerken peşimden,
 o yelken açıp denizde, üç Attika *mna'sı* ¹³
 değerinde harmanisini giyer de, günün birinde
 rızam olmadan kızlarımdan birini alıp
 götürürse zorla, karanlık bastıktan sonra
 sen kentte güvenlik ara, 25

o zaman beyler, iftihar edersiniz kendinizle,
 Thales son verince özgürlüğünüze.
 Biraz hatırlasın bakalım kim olduğunu, doğduğunu
 hangi çamurdan; yaşasın bakalım biraz benim gibi
 iki büküm, en basit yurttaşın önünde bile. 30

Oysa şimdi, bütün kaymak tabakası kentin,
 ondan daha çok böbürlenip duranlar
 geldikleri sınıfla, saygı duyuyor yasalara doğrusu.
 Hiçbir yurttaş kırbaçlamadı ben gibi bir yabancıyı,
 ne de kimse kapıma dayandı gece vakti, 35

ne ateşe verdiler evimi ellerinde meşalelerle,
 ne de çullanıp üstüne fahişelerimin
 alıp götürdüler zorla. Ama şu Phrygialı yok mu,
 beyler, eskiden Artimmes ¹⁴ dedikleri şu Thales,
 hepsini tek tek yaptı, saygı maygı duymadan
 yasalara, yöneticilere ya da patronuna. 40

Şimdi, kâtip efendi, alıp oku bakalım yasadaki
 tecavüz maddesini ve sen, sevgili dostum,
 o konuşuncaya dek, tıka bakalım su saatinin deliğini,
 söylemesin diye o berduş ¹⁵

- 45 μὴ †προστε† κῦσος φῆι τι κῶ τάπης ἡμιν,
 τὸ τοῦ λόγου δὴ τοῦτο, ληΐης κύρστη.
 (ΓΡ.) ἐπὴν δ' ἐλεύθερός τις αἰκίστηι δούλῃν
 ἢ ἔκλκων ἐπίσπηι, τῆς δίκης τὸ τίμημα
 διπλοῦν τελεΐτω.
 (ΒΑ.) ταῦτ' ἔγραψε Χαιρώνδης,
 50 ἄνδρες δικασταί, καὶ οὐχὶ Βάτταρος χρήζων
 Θαλῇν μετελθεῖν. ἦν θύρην δέ τις κόψῃ,
 μνῆν τινέτω, φησ'. ἦν δὲ πύξ ἀλοιήσῃ,
 ἄλλῃν πάλι μνῆν· ἦν δὲ τὰ οἰκί' ἐμπρήσῃ
 ἢ ὄρους ὑπερβῇ, χιλίας τὸ τίμημα
 ἐνειμε, κῆν βλάβῃ τι, διπλόον τίνειν.
 55 ὦκει πόλιν γάρ, ὦ Θάλῃς, σὺ δ' οὐκ οἶσθας
 οὔτε πόλιν οὔτε πῶς πόλις διοικεῖται,
 οἰκίς δὲ σήμερον μὲν ἐν Βρικινδήροις
 ἐχθὲς δ' ἐν Ἀβδήροισιν, αὔριον δ' ἦν σοι
 ναῦλον διδοῖ τις, ἐς Φασηλίδα πλώσῃ.
 60 ἐγὼ δ' ὅκως ἂν μὴ μακρηγορέω ὑμέας,
 ὦνδρες δικασταί, τῇ παροιμίῃ τρύχω,
 πέπονθα πρὸς Θάλῃτος ὅσσα κῆν πίσσῃ
 μῦς· πύξ ἐπλήγῃν, ἣ θύρῃ κατήραται
 τῆς οἰκίης μευ, τῆς τελέω τρίτην μισθόν,
 65 τὰ ὑπέρθυρ' ὀπτά. δεῦρο, Μυρτάλη, καὶ σύ

atasözündeki gibi, çarşaflarımız çapulla dolmadan. 45
KÂTİP

Eğer özgür bir yurttaş köle bir kıza tecavüz ederse
 ya da onu sürükleyip hırpalar ya da döverse,
 cezanın öngördüğü miktarın iki katını öder.

BATTAROS

Bu maddeyi Khairondes¹⁶ yazdı
 saygıdeğer yargıçlar, Thales'i cezalandırmak isteyen
 Battaros değil. Diyor ki, biri kapıya sertçe vurursa 50
 bir *mna* öder ve eğer birini döverse bir *mna* daha öder,
 evi yakarsa ya da haneye tecavüz ederse bin *mna*
 para cezasına çarptırılır ve eğer birini yaralarsa
 bu cezanın iki katını öder. Çünkü o bir kentliydi
 Thales, ama senin ne kentten haberin var, ne de 55
 bir kentin nasıl yönetildiğinden. Bugün Brikindera'dasın,
 dün Abdera'da; yarın biri kalkar, sana yol parası
 verirse, Phaselis'e¹⁷ kadar yelken açarsın.
 Ama ben, saygıdeğer yargıçlar, konudan sapıp 60
 uzun uzadıya konuşarak sizleri sıkmak istemem,
 ama katrana yapışmış sıçana döndürdü beni şu Thales.¹⁸
 Yedim yumruğu suratıma, yıkıldı evimin kapısı,
 üst eşik kavruldu, ödediğim kira evin üçte biri eder.¹⁹
 Myrtale, gel sen de buraya, görsün seni herkes, 65
 utanıp sıkılma kimseden; baban, ağabeyin yerine koy

δείξον σεωντὴν πᾶσι· μηδέν' αἰσχύνεν·
 νόμιζε τούτους οὓς ὀρήης δικάζοντας
 πατέρας ἀδελφούς ἐμβλέπειν. ὀρήτ' ἄνδρες,
 τὰ τίλματ' αὐτῆς καὶ κάτωθεν κᾶνωθεν
 70 ὥς λεία ταῦτ' ἔτιλλεν ὠναγῆς οὗτος,
 ὅτ' εἶλκεν αὐτὴν κἀβιάζετ'—ὦ γῆρας,
 σοὶ θνέτω ἐπ[εῖ] τὸ αἶμ' ἂν ἐξεφύσησεν
 ὥσπερ Φίλιςτος ἐν Σάμῳ κοτ' ὁ Βρέγκος.
 γελαῖς; κίνα[ι]δός εἰμι καὶ οὐκ ἀπαρνεύμαι,
 75 καὶ Βάτταρός μοι τοῦνομ' ἐστὶ κὼ πάππος
 ἦν μοι Σισυμβρᾶς κὼ πατὴρ Σισυμβρίσκος,
 κήπορνοβόσ[κ]ενυ πάντες, ἀλλ' ἔκητ' ἀλκῆς
 θαρσέων λέον[τ]' ἄ[γχ]οιμ' ἂν εἰ Θαλῆς εἴη.
 ἐρᾶις σὺ μὲν ἴσω[ς] Μυρτάλης; οὐδὲν δεινόν·
 80 ἐγὼ δὲ πυρέων· ταῦτα δοὺς ἐκεῖν' ἔξεις.
 ἦ νῆ Δί', εἴ σευ θ[ά]λπεταί τι τῶν ἔνδον,
 ἔμβυσον εἰς τὴν χεῖρα Βατταρίῳ τιμῆν,
 καὐτὸς τὰ σαντοῦ θλῆ λαβὼν ὅκως χρήζεις.
 ἐν δ' ἔστιν, ἄνδρες—ταῦτα μὲν γὰρ εἴρηται
 85 πρὸς τοῦτον—ὑμεῖς δ' ὥς ἀμαρτύρων εὖντων
 γνώμη δικαίῃ τὴν κρίσιν διαιτᾶτε.
 ἦν δ' οἶον ἐς τὰ δοῦλα σώματα σπεύδῃ
 κῆς βάσανον αἰτῇ, προσδίδωμι κἀμαντόν·
 λαβὼν, Θαλῇ, στρέβλον με· μόνον ἢ τιμὴ
 90 ἐν τῷ μέσῳ ἔστω· ταῦτα τρυνάνῃ Μίνως

şu gördüğün yargıçları. Bakın beyler, saçları yolunmuş
derisine bakın: hem üstten hem alttan! Şu “masum”

efendi

nasıl kökünden koparmış kızın saçlarını, 70

zorla sürükleyip götürürken. –Ah, yaşlılık, şükretsin
sana şu herif, yoksa vaktiyle, Samos’ta Brenksoğlu
Philistos’un kustuğu gibi kan kusardı.²⁰

Gülüyor musunuz? Evet, godoşun tekiyim ben,

orası doğru.

Battaros benim adım, Sisymbras’tı dedemin adı,

babamınki Sisymbriskos.²¹ 75

Hepsi de kerhaneciydi. Ama güç kuvvet dersiniz,
atılıp bir aslanı bile boğabilirim, yeter ki Thales olsun.

Olur ya, belki seviyordundur Myrtale’yi, neden olmasın?

Ama severim ben de ekmeği, ver birini gelsin öbürü. 80

Ya da Zeus aşkına, şaha kalkarsa arzuların,

sıkıştır parayı Battaros’un eline, al malını; gayrı

döv dövebildiğin kadar. Ama bir şey var ki beyler,
–bunlar söylendi ona– ortada tanık manık olmadığından, 85

dava sonunda adil bir karar vermelisiniz. Ama o herif

meraklıysa kölelerin gövdesine, işkencedeyse gözü,

kendimi öneriyorum; buyur, al beni Thales,

ger çarka! Yeter ki ödensin kölenin karşılığı.²²

Terazisiyle ölçse Minos, daha adil karara varamaz. 90

οὐκ ἂν δικάζων βέλτιον διήιτησε.

τὸ λοιπόν, ἄνδρες, μὴ δοκεῖτε τὴν ψήφον

τῶι πορνοβοσκῶι Βαττάρωι φέρειν, ἀλλὰ

ἅπασι τοῖς οἰκεῦσι τὴν πόλιν ξείνοισ.

95 νῦν δείξετ' ἡ Κῶς κῶ Μέροψ κόσον δραίνει

κῶ Θεσσαλὸς τίν' εἶχε κῆρακλῆς δόξαν,

κῶσκληπιὸς κῶς ἦλθεν ἐνθάδ' ἐκ Τρίκκης,

κῆτικτε Λητοῦν ὧδε τεῦ χάριν Φοίβη.

100 ταῦτα σκοπεῦντες πάντα τὴν δίκην ὀρθῇ

γνώμῃ κυβερνᾶτ', ὥς ὁ Φρυξ τὰ νῦν ὑμῖν

πληγεῖς ἀμείνων ἔσσειτ', εἴ τι μὴ ψεύδος

ἐκ τῶν παλαιῶν ἡ παροιμία βάζει.

Son olarak, beyler, oyunuzu yalnız
kerhaneci Battaros için değil,
kentteki bütün yabancılar için kullanacaksınız.
Göstermenin tam sırası Kos'un ve Merops'un²³ gücünü, 95
Thessalos ile Herakles'in²⁴ şanını,
nasıl geldiğini Asklepios'un buraya Triikka'dan,²⁵
neden doğurmuş Phoibe, Leto'yu bu topraklarda.²⁶
Çıkarmayın bunları aklınızdan, doğru kararınızla
yönlendirin şu davayı. Göreceksiniz, nasıl mum gibi olacak 100
Phrygialı dayak lafını duyunca,
tabii eskilerin sözünde bir yanlışlık yoksa.

3. ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

(ΜΗ.) οὐτῷ τί σοι δοίησαν αἱ φίλαι Μοῦσαι,
 Λαμπρίσκε, τερπνὸν τῆς ζοῆς τ' ἐπαυρέσθαι,
 τοῦτον κατ' ὤμον δεῖρον, ἄχρισ ἢ ψυχὴ
 αὐτοῦ ἐπὶ χειλέων μῶνον ἢ κακὴ λειφθῆι.
 5 ἔκ μεν ταλαίνης τὴν στέγην πεπόρθηκεν
 χαλκίνδα παίζων· καὶ γὰρ οὐδ' ἀπαρκεῦσιν
 αἱ ἀστραγάλοι, Λαμπρίσκε, συμφορῆς δ' ἤδη
 ὀρμαὶ ἐπὶ μέζον. κοῦ μὲν ἡ θύρη κεῖται
 τοῦ γραμματιστέω—καὶ τριηκὰς ἡ πικρὴ
 10 τὸν μισθὸν αἰτεῖ κῆν τὰ Ναννάκου κλαύσω—
 οὐκ ἂν ταχέως λήξειε· τήν γε μὴν παίστην,
 ὅκουπερ οἰκίζουσιν οἳ τε προύνεικοι
 κοὶ δρηπέται, σάφ' οἶδε κητέρωι δείξαι.
 κῆ μὲν τάλαινα δέλτος, ἦν ἐγὼ κάμνω
 15 κηροῦς' ἐκάστου μηνός, ὄρφανὴ κεῖται
 πρὸ τῆς χαμεύνης τοῦ ἐπὶ τοῖχον ἐρμῖνος,
 ἦν μήκοτ' αὐτὴν οἶον Ἀίδην βλέψας
 γράψῃ μὲν οὐδὲν καλόν, ἐκ δ' ὅλην ξύσῃ·
 αἱ δορκαλίδες δὲ λιπαρώτεραι πολλόν

III

Öğretmen

METROTİME

Lampriskos, zavallı ruhu ağzından
çıkıncaya kadar kırbaçlarsan sırtını bu çocuğun,
gönlüne göre verir sana sevgili Musalar,
kâm alırsın dünyadan. Para döndürme oyununda
bir evimizin çatısı kaldı gitmedik! 5
Aşık kemikleri yetmedi ona, Lampriskos,
durum şimdi daha da feci. Öğretmenin kapısı
“Nerede?” diye soracak olsan, önce bir düşünür
Nannakos²⁷ gibi ağlasam bile, ayın gamlı otuzu 10
okul harcını sorar.²⁸ “Haydutların, kaçakların
dadandığı kumarhane nerede?” desen, hemen
gösterir yerini. Her ay balmumu sürdüğüm
zavallı tablet, öylece durur ay boyu 15
duvara dayalı karyolanın ayağında. Ara sıra
Hades’e bakar gibi bakar ona, bir şeyler karalar,
sonra siler hepsini. Çantalarında, örme sepetlerinde

- 20 ἐν τῇσι φύσῃσι τοῖς τε δικτύοις κείνται
 τῆς ληκύθου ἡμέων τῇ ἐπὶ παντὶ χρώμεσθα.
 ἐπίσταται δ' οὐδ' ἄλφα συλλαβὴν γινῶναι,
 ἣν μή τις αὐτῷ ταυτὰ πεντάκις βώσῃ.
 25 τριτὴμέρη Μάρωνα γραμματίζοντος
 τοῦ πατρὸς αὐτῷ, τὸν Μάρων' ἐποίησεν
 οὗτος Σίμων' ὁ χρηστός· ὥστ' ἔγωγ' εἶπα
 ἄνουν ἐμαυτήν, ἥτις οὐκ ὄνους βόσκειν
 αὐτὸν διδάσκω, γραμματῶν δὲ παιδείην,
 30 δοκεῖσ' ἄρωγόν τῆς ἀωρίης ἔξειν.
 ἐπεὰν δὲ δὴ καὶ ρῆσιν οἶα παιδίσκον
 ἧ' γώ μιν εἰπεῖν ἧ' ὁ πατὴρ ἀνώγωμεν,
 γέρων ἀνὴρ ὥσιν τε κῶμμασιν κάμνων,
 ἐνταῦθ' ὅκως νιν ἐκ τετρημένης ἠθεῖ
 "Ἀπολλων . . . Ἀγρεῦ . . .", 'τοῦτο' φημί 'κῆ
 35 μάμμη,
 τάλης, ἐρεῖ σοι—κῆστὶ γραμματῶν χήρη—
 κῶ προστυχὼν Φρύξ.' ἦν δὲ δὴ τι καὶ μέζον
 γρύξαι θέλωμεν, ἧ' τριταῖος οὐκ οἶδεν
 τῆς οἰκίης τὸν οὐδόν, ἀλλὰ τὴν μάμμην,
 40 γρηῖν γυναικα κῶρφανὴν βίου, κείρει,
 ἧ' τοῦ τέγευς ὑπερθε τὰ σκέλεα τείνας
 κάθητ' ὅκως τις καλλίης κάτω κύπτων.
 τί μιν δοκεῖς τὰ σπλάγχνα τῆς κάκης πάσχειν
 ἐπεὰν ἴδωμι; κού τόσος λόγος τοῦδε·
 45 ἀλλ' ὁ κέραμος πᾶς ὥσπερ ἵτ<ρ>α θλῆται,
 κῆπῃν ὁ χειμῶν ἐγγὺς ἦι, τρί' ἡμαιθα
 κλαίουσ' ἐκάστου τοῦ πλατύσματος τίνω

taşıdığı zarlar çok daha parlaktır ²⁹	20
sabah akşam kullandığım yağ şişesinden.	
Daha alpha'yı ³⁰ bile tanımaz, biri aynı harfi	
beş kez yüksek sesle söylemezse. İki gün önce	
babası, "Maron" adını hecelemeyi öğreteyim dedi,	25
bizim bilgi, "Simon" ³¹ diye sallayıverdi. "Budala,"	
dedim kendi kendime, "okumayı öğreteceğine	
neden eşek otlatmayı öğretmedin şu oğlana!"	
Hiç değilse yaşlılığımda destek olurdu bana.	
Az görüp az işiten babasıyla ben, ne zaman	30
bir söylevi ezberden okumasını istesek,	
tıpkı bir çocuktan ister gibi, testinin deliğine	
ağzını dayamışçasına: "Avcı... Apollon..." der	
boğuk sesiyle. "Seni biçare," derim, "okuma yazması	
olmayan ninen bile okur bunu ezberinden	35
ya da sıradan bir Phrygialı." Üç gün eve uğramayınca	
biraz söylenmeye başlasak, yağmalar gariban	
ninesinin dolabını ya da çatıda bacaklarını uzatıp	40
iki büklüm oturur maymun gibi. Yüzünü görünce,	
düşün, yüreğim dağlanıyor hınzırlığı yüzünden.	
Onun umurunda sanki, çörek kırar gibi kırıyor	
bütün kiremitleri, üstelik kış da geliyor;	45
her kiremit için bir buçuk <i>obolos</i> ³² ödüyorum ağlayarak.	

ἐν γὰρ στόμ' ἐστὶ τῆς συνοικίης πάσης,
 'τοῦ Μητροτίμης ἔργα Κοττάλου ταῦτα' ,
 κάληθ' ὥστε μὴδ' ὀδόντα κινῆσαι.
 50 ὄρη δ' ὁκοίως τὴν ράκιν λελέπηκε
 πᾶσαν, κατ' ὕλην, οἷα Δῆλιος κυρτεύς
 ἐν τῇ θαλάσσῃ, τῶμβλ' τῆς ζοῆς τρίβων.
 τὰς ἐβδόμας δ' ἄμεινον εἰκάδας τ' οἶδε
 55 τῶν ἀστροδιφέων, κοῦδ' ὕπνος νιν αἰρεῖται
 νοεῦντ' ὅτ' ἦμος παιγνίην ἀγινῆτε.
 ἀλλ' εἴ τί σοι, Λαμπρίσκε, καὶ βίου πρῆξιν
 ἐσθλὴν τελοῖεν αἶδε κάγαθῶν κύρσαις,
 μῆλασσον αὐτῶι—

60 (ΛΑ.) Μητροτίμη, <μῆ> ἐπεύχεο·
 ἔξει γὰρ οὐδὲν μείον. Εὐθίης κοῦ μοι,
 κοῦ Κόκκαλος, κοῦ Φίλλος; οὐ ταχέως τοῦτον
 ἀρεῖτ' ἐπ' ὧμον τῇ Ἀκέσῃ σεληναίῃ
 δείζοντες; αἰνέω τᾶργα, Κότταλ', ἃ πρήσσεις·
 οὐ σοι ἔτ' ἀπαρκεῖ τῇσι δορκάσιν παίζειν
 65 ἀστράβδ' ὅκωσπερ οἶδε, πρὸς δὲ τὴν παίστῃ
 ἐν τοῖσι προ(ν)νείκοισι χαλκίζεις φοιτέων;
 ἐγὼ σε θήσω κοσμώτερον κούρης,
 κινεῦντα μὴδὲ κάρφος, εἰ τό γ' ἡδιστον.
 κοῦ μοι τὸ δριμὺ σκῦτος, ἢ βοὸς κέρκος,
 ὦι τοὺς πεδήτας κάποτάκτους λωβεῦμαι;
 70 δότω τις εἰς τὴν χεῖρα πρὶν χολῇ<ι> βῆξαι.

Bütün ev halkının dilinde aynı söz: “Bunu olsa olsa
Metrotime’nin oğlu Kottalos yapmıştır!”
Doğru söze ne denir? Bir dişim bile sallanmaz.
Sırtına bak, pul pul olmuş, amaçsız yaşamını 50
ormanlarda tüketmekten, Deloslu bir balıkçı sanki
denizlerde gezinen.
Aydın yedisi, yirmisi, hepsini daha iyi bilir³³
müneccimlerden. Hesaplar tatilleri uykusunda bile. 55
Ama Lampriskos, şu Hanımlar³⁴ yaşamda başarılı kılsın
istiyorsan seni, alacaksın hayır dualarını,
en az onun kadar.

LAMPRİSKOS

Metrotime, bırak şimdi hayır duasını,
hak ettiğini bulacak o. Euthies neredesin,
ya sen Kokkalos, Phillos? Çabuk kaldırın şunu 60
omuzlarından, görsün bakalım Akeses’in ayını.³⁵
Aferin sana Kottalos; demek yetmiyor sana
şu çocuklarla aşık atmak, gidip kumarhaneye
ipsiz sapsızların içinde para döndürüyorsun ha? 65
Daha terbiyeli yapacağım seni, yerdeki samanı
oynatmayan bir genç kızdan, eğer istediğin buysa.
Nerede benim ısıran kırbacım, sığır kuyruğum?
Ben ki onunla nice kopuğu vurup zincire, sakatlamışım.
Safra tıkamadan ciğerimi, verin şu kırbacı bana.³⁶ 70

- (ΚΟ.) μή μ' ἱκετεύω Λαμπρίσκε, πρὸς σε τῶν Μουσέωι
καὶ τοῦ γενείου τῆς τε Κόττιδος ψυχῆς,
μὴ τῶι με δριμύϊ, τῶι ἔτέρωι δὲ λώβησαι.
- 75 <ΛΑ.> ἀλλ' εἰς ποιηρὸς, Κότταλ', ὥς>τε καὶ περνάς
οὐδεὶς σ' ἐπαινέσειεν, οὐδ' ὅκου χώρης
οἱ μῦς ὁμοίως τὸν σίδηρον τρώγουσιν.
- (ΚΟ.) κόσας, κόσας, Λαμπρίσκε, λίσσομαι, μέλλεις
ἔς μ' ἐμφορῆσαι;
- <ΛΑ.> μὴ 'μέ, τήνδε δ' εἰρώτα.
- <ΚΟ.> τατα<ί>, κόσας μοι δώσεται;
- <ΜΗ.> εἶ τί σοι ζῶιην,
80 φέρειν ὅσας ἂν ἡ κακὴ σθένει βύρσα.
- <ΚΟ.> παῦσαι· ἱκαναί, Λαμπρίσκε.
- (ΛΑ.) καὶ σὺ δὴ παῦσαι
κάκ' ἔργα πρήσων.
- <ΚΟ.> οὐκέτ' οὐκέτι πρήξω,
ὄμνυμί σοι, Λαμπρίσκε, τὰς φίλας Μούσας.
- (ΛΑ.) ὅσσην δὲ καὶ τὴν γλάσσαν, οὗτος, ἔσχηκας·
85 πρὸς σοι βαλέω τὸν μῦν τάχ' ἦν πλέω γρύξῃς.

KOTTALOS

Musalar aşkına, Lampriskos, yalvarırım, sakalın
ve Kottalos'cuğun yaşamı aşkına! Sakatlama beni
sığır kuyruğuyla, başka şeyle döv.

LAMPRİSKOS

Çok hınzırsın Kottalos, satılığa çıksan bile
beş para etmezsin insanların gözünde,
farenin demiri yediği yerde bile.

75

KOTTALOS

Kaç kere vuracaksın bana, yalvarırım
söyle Lampriskos, kaç kere?

LAMPRİSKOS

Annene sor, bana değil.

KOTTALOS

Ah, of! Kaç kere?

METROTİME

Ben yaşamak istedikçe, postunun dayandığı kadar!

80

KOTTALOS

Dur Lampriskos, yeter!

LAMPRİSKOS

Sen de
hınzırca davranmayı bırak!

KOTTALOS

Bir daha yapmayacağım,
yemin ederim, Lampriskos, sevgili Musalar aşkına!

LAMPRİSKOS

Neler de bilirmiş! Biraz daha konuşursan
ağzını tıkarım!

85

- (ΚΟ.) ἰδού, σιωπῶ· μή με, λίσσομαι, κτείνῃς.
 (ΛΑ.) μέθεσθε, Κόκκαλ', αὐτόν.
 (ΜΗ.) οὐ δ'εἶ σ' ἔκλῃξαι,
 Λαμπρίσκε· δεῖρον ἄχρῃς ἥλιος δύσῃ.
 88a <ΛΑ. ἄλλ' >
 (ΜΗ.) ἄλλ' ἐστὶν ὕδρης ποικιλώτερος πολλῶι
 90 καὶ δεῖ λαβεῖν νιν—κάπῃ βυβλίῳι δῆκον,
 τὸ μηδέν—ἄλλας εἵκοσιν γε, καὶ ἦν μέλλῃ
 αὐτῆς ἄμεινον τῆς Κλεοῦς ἀναγνῶναι.
 <ΚΟ.> ἴσσαι.
 <ΛΑ.> λάθοις τὴν γλάσσαν ἐς μέλι πλύνας.
 <ΜΗ.> ἐρέω ἐπιμηθέως τῶι γέροντι, Λαμπρίσκε,
 95 ἐλθοῦς ἐς οἶκον ταῦτα, καὶ πέδας ἥξω
 φέρουσ' ὅκως νιν σύμποδ' ὧδε πηδεύντα
 αἱ πότνιαι βλέπωσιν ἃς ἐμίσησεν.

KOTTALOS

Bak, sustum bile. Öldürme beni, yalvarırım.

LAMPRİSKOS

Bırak gitsin Kokkalos.

METROTIME

Bırakmak zorunda değilsin Lampriskos,
gün batıncaya kadar döv onu!

LAMPRİSKOS

<...>³⁷

88a

METROTIME

Ama o daha kurnazdır bir su yılanından,
o sefil, okur gibi yaparken bile.
isterse Kleo'dan³⁸ iyi okusun,
en az yirmi kırbaç daha hak eder!

90

KOTTALOS

Güleyim bari.³⁹

LAMPRİSKOS

Dilinden bal aksın!

METROTIME

Eğrisiyle doğrusuyla, gidip eve, bizim ihtiyara
anlatacağım bunu, prangalarla gelecek buraya;
o kadar nefret ettiği Hanımlar görsün onu bakalım
iki ayağı bağlı zıplamak nasıl olurmuş!

95

4. ΑΣΚΛΗΠΙΩΙ ΑΝΑΤΙΘΕΙΣΑΙ ΚΑΙ ΘΥΣΙΑΖΟΤΣΑΙ

(ΚΤ.) χαίροις, ἄναξ Παῖηον, ὅς μέδεις Τρίκκης
καὶ Κῶν γλυκεῖαν κήπιδανρον ὤικηκας,
σὺν καὶ Κορωνίς ἥ σ' ἔτικτε κώπόλλων
χαίροιεν, ἥς τε χειρὶ δεξιῇ ψαύεις
5 Ἐγύεια, κῶνπερ οἶδε τίμιοι βωμοί
Πανάκη τε κήπιώ τε κῆσῶ χαίροι,
κοὶ Λεωμέδοντος οἰκίην τε καὶ τείχεα
πέρσαντες, ἱητήρες ἀγρίων νούσων,
Ποδαλείριός τε καὶ Μαχάων χαιρόντων,
10 κῶσοι θεοὶ σὴν ἐστίνην κατοικεῦσιν
καὶ θεαί, πάτερ Παῖηον· ἔλεωι δεῦτε
τῶλέκτορος τοῦδ', ὄντιν' οἰκίης τοίχων
κήρυκα θύω, τὰπίδορπα δέξαισθε.
οὐ γάρ τι πολλὴν οὐδ' ἔτοιμον ἀντλεῦμεν,

IV

Asklepios'a Adak Adayan ve Kurban Kesen Kadınlar

KYNNO

Selam Kral Paieon,⁴⁰ sen güzelim Kos'ta,
Epidauros'ta oturan, Triikka'nın hükümdarı!
Selam seni doğuran Koronis'e, Apollon'a,
sağ elinle dokunduğun Hygieia'ya, bu onurlu
sunaklara ait olan herkese selam, Panake'ye,
Epio'ya ve Ieso'ya, Laomedon'un eviyle
duvarlarını yakıp yıkanlara selam,
amansız hastalıkları iyileştirenlere,
Podaleirios ile Makhaon'a selam,
ocağını paylaşan bütün tanrılara, tanrıçalara
selam ey Paieon Baba, kerim ol, kabul et
sana kurban ettiğim şu horozu,
küçük bir armağan olarak,
o ki habercisidir evimin duvarlarının.
Derin değil kuyumuz, ne de çok suyu var,

5

10

ἐπεὶ τάχ' ἂν βούνῃ νειημένην χοῖρον
 πολλῆς φορίνης, κοῦκ ἀλέκτορ', ἵητρα
 νούσων ἐποιέμεσθα τὰς ἀπέψησας
 ἐπ' ἡπίας σὺ χεῖρας, ὦ ἄναξ, τείνας.
 ἐκ δεξιῆς τὸν πίνακα, Κοκκάλη, στήσον
 τῆς Ὑγιείης.

20

<ΦΙ.> ἄ, καλῶν, φίλη Κυννοῖ,
 ἀγαλμάτων· τίς ἦρα τὴν λίθον ταύτην
 τέκτων ἐποκίει καὶ τίς ἐστὶν ὁ στήσας;
 <ΚΤ.> οἱ Πρηξιτέλεω παῖδες· οὐκ ὀρῆις κείνα
 ἐν τῇ βάσι τὰ γράμματα; Εὐθίης δ' αὐτήν
 25 ἔστησεν ὁ Πρήξωνος.

<ΦΙ.> ἴλεως εἶη
 καὶ τοῖσδ' ὁ Παιὼν καὶ Εὐθίη καλῶν ἔργων.
 <ΚΤ.> ὄρη, Φίλη, τὴν παῖδα τὴν ἄνω κείνην
 βλέπουσαν ἐς τὸ μῆλον· οὐκ ἐρεῖς αὐτήν
 ἢ μὴ λάβῃ τὸ μῆλον ἐκ τάχα ψύξει<ν>;

30

<ΦΙ.> κείνον δέ, Κυννοῖ, τὸν γέροντ'—
 <ΚΤ.> ἄ πρὸς Μοιρέων
 τὴν χηναλώπεκ' ὥς τὸ παιδίον πνίγει.
 πρὸ τῶν ποδῶν γοῦν εἴ τι μὴ λίθος, τοῦργον,
 ἐρεῖς, λαλήσει. μᾶ, χρόνῳ κοτ' ὠνθρωποι
 κῆς τοὺς λίθους ἔξουσι τὴν ζοὴν θεῖναι.
 35 (ΦΙ.) τὸν Βατάλης γὰρ τοῦτον οὐκ ὀρῆις, Κυννοῖ,
 ὅπως βέβηκεν ἀνδρ[ι]άντα τῆς Μυττώ;

yoksa bir öküz sunardık sana, öbek öbek
kızarmış domuz, bir horoz değil; silip attığın
hastalıklara gönül borcumuz olarak ey kral!
Uzatıp ellerini sevecenlikle, Kokkale,
koy tableti Hygieia'nın sağ yanına.

20

PHİLE

Ay, ne güzel yontular bunlar Kynno!
Hangi yontucu yapmış acaba, kim adamış?

KYNNO

Praksiteles'in oğulları,⁴¹ görmüyor musun,
altlarında yazıyor yontuların?
Preksonoğlu Euthies de adamış.

25

PHİLE

Kutsasın onları Paion
ve de Euthies'i bu güzelim yontular için.

KYNNO

Şu kıza bak Phille, dikmiş gözünü ağaçtaki elmaya;
koparamazsa oracıkta ölecek sanırsın!

PHİLE

Ya şu yaşlı adam, Kynno?

30

KYNNO

Ay, yazgı tanrıçaları adına!
Çocuk nasıl da boğuyor kazı!
Taştan olduğunu bilmeseydi, insan konuşacak sanır.
Gün gelecek, insanoğlu taşa da hayat verecek!

PHİLE

Bu da Myttes kızı Batale'nin yontusu,
baksana Kynno, nasıl duruyor ayakta!

35

- εἰ μή τις αὐτὴν εἶδε Βατάλην, βλέψας
 ἐς τοῦτο τὸ εἰκόνισμα μὴ ἐτύμης δείσθω.
 (ΚΤ.) ἔπευ, Φίλη, μοι καὶ καλὸν τί σοι δείξω
 40 πρῆγμ' οἷον οὐκ ὥρηκας ἐξ ὅτεν ζώεις.
 Κύδιλλ', ἰοῦσα τὸν νεωκόρον βῶσον.
 οὐ σοὶ λέγω, αὐτῇ, τῇ ὧδε κῶδε χασκεύσῃ;
 μᾶ, μὴ τιν' ὥρην ὦν λέγω πεποίηται,
 ἔστηκε δ' εἷς μ' ὀρεῦσα καρκίνου μέζον.
 45 ἰοῦσα, φημί, τὸν νεωκόρον βῶσον.
 λαίμαστρον, οὗτ' ὀργή σε κρηγύην οὔτε
 βέβηλος αἰνεῖ, πανταχῇ δ' ἴσῃ κείσαι.
 μαρτύρομαι, Κύδιλλα, τὸν θεὸν τοῦτον,
 ὥς ἔκ με κακί>εις οὐ θέλουσαν οἰδῆσαι·
 50 μαρτύρομαι, φήμ'· ἔσσετ' ἡμέρη κείνη
 ἐν ᾗ τὸ βρέγμα τοῦτο †τωνσυρξε† κνήσῃ.
 (ΦΙ.) μὴ πάντ' ἐτοίμως καρδιηβολεῦ, Κυννοῖ·
 δούλη 'στι, δούλης δ' ὦτα νωθρίη θλίβει.
 (ΚΤ.) ἀλλ' ἡμέρη τε κῆπὶ μέζον ὠθεῖται·
 55 αὐτῇ σύ, μείνον· ἡ θύρη γὰρ ὥϊκται
 κἀνείτ' ὁ παστός.
 <ΦΙ.> οὐκ ὀρήϊς, φίλη Κυννοῖ;
 οἷ' ἔργα κεῖ 'νῆν' ταῦτ' ἐρεῖς Ἀθηναίην
 γλῆψαι τὰ καλά—χαιρέτω δὲ δέσποινα.
 τὸν παῖδα δὴ <τὸν> γυμνὸν ἦν κνίσω τοῦτον

Hık demiş, Batale'nin burnundan düşmüş.

KYNNO

Gel benimle Phile, sana ömründe görmediğin
bir şey göstereceğim şimdi. Kydilla, git 40
tapınak yöneticisini çağır. Sana söylüyorum,
öyle ağzını açmış, nereye bakıyorsun?
Ay, dediğimi duymuyor bile, bakıp duruyor;
yengeçler bile bakmaz öyle. Sana git
tapınak yöneticisini çağır diyorum! 45
Pisboğaz, dindar olsun olmasın, hiçbir kadın
iyi demez sana, nereye gidersen git,
beş para etmezsin. Tanrı tanığım olsun, Kydilla,
hiç kızasım yokken, beni delirtiyorsun öfkeden;
tanığım olsun, gün gelecek, o pis kafanı 50
kazıtacağım baştan başa.

PHİLE

Her şeye bu kadar çabuk kızma Kynno;
kölenin teki o, miskinlik tıkamış kulaklarını onların.

KYNNO

Ama bugün ziyaretçi günü,
kalabalık gittikçe artıyor, sen bekle orada, 55
kapı açıldı işte, perde çözüldü.

PHİLE

Baksana Kynno, neler var burada!
Şu güzelim şeylere bak, sanki Athena'nın
elinden çıkmış! Selam sana Tanrıça!
Tırmalasam şu çıplak çocuğu iz kalır mı

- 60 οὐκ ἔλκος ἔξει, Κύννα; πρὸς γάρ οἱ κέινται
αἱ σάρκες οἷα †θερμα† πηδῶσαι
ἐν τῇ σανίσκῃ. τῶργύρευν δὲ πύραυστρον
οὐκ ἦν ἴδῃ Μύελλος ἢ Παταικίσκος
ὁ Λαμπρίωνος, ἐκβαλεῦσι τὰς κούρας
65 δοκεῦντες ὄντως ἀργύρευν πεποιῆσθαι;
ὁ βοῦς δὲ κῶ ἄγων αὐτὸν ἢ τ' ὁμαρτεῦσα
κῶ γρυπὸς οὗτος κῶ ἀγάσιλλος ἄνθρωπος
οὐχὶ ζοῇν βλέπουσι κῆμέρην πάντες;
εἰ μὴ ἐδόκευ τι μέζον ἢ γυνὴ πρήσσειν,
70 ἀνηλάλαξ' ἄν, μή μ' ὁ βοῦς τι πημήνην
οὕτω ἐπιλοξοῖ, Κυννί, τῇ ἐτέρῃ κούρῃ.
(ΚΤ.) ἀληθιναί, Φίλη, γὰρ αἱ Ἐφεσίου χεῖρες
ἐς πάντ' Ἀπελλέω γράμματα· οὐδ' ἐρείς 'κείνος
ὦνθρωπος ἐν μὲν εἶδεν, ἐν δ' ἀπηρνήθη' ,
75 ἀλλ' ὦι ἐπὶ νοῦν γένοιτο καὶ θέων ψαύειν
ἡπέιγερ'. ὅς δ' ἐκείνον ἢ ἔργα τὰ ἐκείνου
μὴ παμφαλήσας ἐκ δίκης ὀρώρηκεν,
ποδὸς κρέματ' ἐκείνος ἐν γναφέως οἴκῳ.
(ΝΕ.) κάλ' ὕμιν, ὦ γυναῖκες, ἐντελέως τὰ ἱρά
80 καὶ ἐς λῶιον ἐμβλέποντα· μεζόνως οὔτις
ἡρέσατο τὸν Παιήον' ἥπερ οὖν ὑμεῖς.
ἰῆ ἰῆ Παίηον, εὐμενὴς εἷης

dersin Kynno? Teni çünkü, resimde sıcak pınarlar 60
gibi kaynıyor.⁴² Myellos ya da Lamprionoğlu
Pataikiskos görseler, gözleri yuvalarından
fırlamaz mı gerçek gümüş sanıp, şu ateş maşalarını? 65
Şu öküz, onu güden şu adam, arkasındaki kadın,
kanca burunlu şu adam ya da kirpi saçlı olanı,
hepsi de gün gibi gerçek değil mi?
Bir kadın için yakışksız saymasam çığlık atardım,
bir şey yapacak diye bana şu boğa. Öyle bakıyor ki 70
Kynno bana yan gözüyle!

KYNNO

Evet Phile, bir tek çizgisi bile şaşmaz
Ephesoslu Apalles'in. Demezsin ki, "Adam birini
görüp, öbürünü görmüyor." Aklıma ne gelse,
el çabukluğuyla denemeye hazır hemen. 75
Ona ya da resimlerine bakıp da
yüreği titremeyeni
çırpıcı dükkânı önünde ayaklarından asmalı.⁴³

T. YÖNETİCİSİ

Sunduğunuz adaklar bir harika hanımlar,
daha nice güzel adaklara! Kimse sizden daha çok 80
sevindirmedir Paieon'u! Selam, selam ey Paieon!

- καλοῖς ἐπ' ἱροῖς τῆισδε κεί τινες τῶνδε
 ἔασ' ὀπινηταί τε καὶ γενῆς ἄσσον.
 85 ἰῆ ἰῆ Παίηον, ὦδε ταῦτ' εἶη.
 <ΚΤ.> εἶη γάρ, ὦ μέγιστε, κὺγίηι πολλῇι
 ἔλθοιμεν αὐτὶς μέζον' ἱρ' ἀγινεύσαι
 σὺν ἀνδράσιν καὶ παισί. Κοκκάλῃ, καλῶς
 τεμεύσα μέμνεο τὸ σκελύδριον δοῦναι
 90 τῶι νεωκόρῳ τοῦρνιθος· ἔς τε τὴν τρώγλῃν
 τὸν πελανὸν ἔνθες τοῦ δράκοντος εὐφήμως,
 καὶ ψαιστὰ δεύσον· τᾶλλα δ' οἰκίης ἔδρῃ
 δαισόμεθα, καὶ ἐπὶ μὴ λάθῃι φέρειν, αὕτη,
 τῆς ὑγίης λωὶ πρόσδος· ἦ γὰρ ἱροῖσιν
 μεῶν αμαρτησηνυγησθι τῆς μοίρης.

Kerim ol bu güzel adaklar için bu hanımlara,
kocalarına, bütün akrabalarına.

Selam, selam, Paicon! Hepsi gerçek olsun.

85

KYNNO

Olsun, ey güçlü Tanrı! Daha büyük kurbanlar keselim,
sağlığımız yerinde, kocalarımız, çocuklarımızla.

Kokkale, unutma hayvanın minik bacağı

dikkatle kesip tapınak yöneticisine vermeyi;

90

saygıyla yılan deliğine koymayı sulu hamuru;⁴⁴

bala ban kekleri, evde yiyeceğiz gerisini

ve de unutma bir kısmını götürmeyi

sağlık sunusunun; <...> elbette

kurban sunularında <...> o parçanın.

95

5. ΖΗΛΟΤΤΠΟΣ

(ΒΙ.) λέγε μοι σύ, Γάστρων, ἥδ' ὑπερκορῆς οὔτω
ὥστ' οὐκέτ' ἀρκεῖ τὰμά σοι σκέλεα κινεῖν
ἀλλ' Ἀμφυταίῃ τῇ Μένωνος ἔγκεισαι;

(ΓΑ.) ἐγὼ Ἀμφυταίῃ; τὴν λέγεις ὀρώρηκα
5 γυναῖκα;

<ΒΙ.> προφάσις πᾶσαν ἡμέρην ἔλκεις.

<ΓΑ.> Βίτιννα, δοῦλός εἰμι· χρῶ ὅτι βούλημι <μοι>
καὶ μὴ τό μεν αἷμα νύκτα κῆμέρην πῖνε.

(ΒΙ.) ὅσπην δὲ καὶ τὴν γλάσσαν, οὔτος, ἔσχηκας.
Κύδιλλα, κοῦ 'στι Πυρρίης, κάλει μ' αὐτόν.

10 (ΠΤ.) τί ἐστι;

<ΒΙ.> τοῦτον δῆσον—ἀλλ' ἔτ' ἔστηκας;—
τὴν ἱμανθήθρην τοῦ κάδου ταχέως λύσας.
ἦν μὴ κατακίσασα τῇ σ' ὅληι χώρῃ
παράδειγμα θῶ, μᾶ, μὴ με θῆις γυναῖκ' εἶναι.
ἦρ' οὐχὶ μᾶλλον Φρύξ; ἐγὼ αἰτίη τούτων,

V

Kıskanç Hanım

BİTİNNA

Söyle bana Gastron, bu seninki o kadar meşgul mü ki
bacaklarımı kaldırmak gelmiyor içinden artık
Görmüyor gözün Menon'un Amphytaie'sinden başkasını.

GASTRON

Ben, Amphytaie'ye ha? Görmüşlüğüm var mı ki
o kadını?

5

BİTİNNA

Bütün gün bahaneler uydurup duruyorsun.

GASTRON

Bitinna, ben bir köleyim, beni tepe tepe kullan,
ama gece gündüz emme kanımı!

BİTİNNA

Şuna bak, amma dillenmişsin sen öyle.

Kydilla, nerede Pyrries, çağır onu bana.

PYRRİES

N'oldu?

10

BİTİNNA

Bağla şunu, hâlâ orada niye dikilip duruyorsun?
Çabuk ipi getir kovadan. Canına okuyup senin
dünya âleme ibretlik yapmazsam, bana da
kadın demesinler. Phrygiali'nın durumuna

- 15 ἐγῶμι, Γάστρων, ἥ σε θεῖσ' ἐν ἀνθρώποις.
 ἀλλ' εἰ τότε' ἐξήμαρτον, οὐ τὰ νῦν εὔσαν
 μώρην Βίτινναν, ὥς δοκεῖς, ἔτ' εὐρήσεις.
 φέρ', εἰς σύ, δῆσον, τὴν ἀπληγίδ' ἐκδύσας.
- (ΓΑ.) μὴ μή, Βίτιννα, τῶν σε γουνάτων δεύμαϊ.
 20 (ΒΙ.) ἔκδυθι, φημί. δεῖ σ' ὀτεύνεκ' εἰς> δοῦλος
 καὶ τρεῖς ὑπέρ σευ μνᾶς ἔθηκα γινώσκειν.
 ὥς μὴ καλῶς γένοιτο τῇμέρῃ κείνῃ
 ἣτις σ' ἐσθήγαγ' ὦδε. Πυρρίη, κλαύσῃ·
 ὀρῶ σε δῆκον πάντα μᾶλλον ἢ δεύντα·
- 25 σύσσιφιγγε τοὺς ἀγκῶνας, ἔκπρισον δῆσας.
 (ΓΑ.) Βίτινν', ἄφες μοι τὴν ἀμαρτίην ταύτην.
 ἄνθρωπός εἰμ', ἤμαρτον' ἀλλ' ἐπὴν αὖτις
 ἔλῃς τι δρώντα τῶν σὺ μὴ θέλῃς, στίξον.
 (ΒΙ.) πρὸς Ἀμφυταίην ταῦτα, μὴ 'μὲ πληκτίζεν,
 30 μετ' ἧς ἀλινδῇ καὶ ἐμ...η προδόψιστρον.
 <ΠΤ.> δέδεται καλῶς σοι.
 <ΒΙ.> μὴ λάθῃ λυθεῖς σκέψαι.
 ἄγ' αὐτὸν εἰς τὸ ζήτρειον πρὸς Ἑρμῶνα
 καὶ χιλίας μὲν ἐς τὸ νῶτον ἐγκόψαι
 αὐτῷ κέλευσον, χιλίας δὲ τῇ γαστρί.
 35 (ΓΑ.) ἀποκτενεῖς, Βίτιννα, μ' οὐδ' ἐλέγξασα
 εἴτ' ἔστ' ἀληθέα πρῶτον εἶτε καὶ ψευδέα;

- benzemiyor mu dersin? Benim, ben, Gastron, bütün 15
bunların nedeni; seni adam yerine koydum.
Bir kere hata ettim, ama umduğun kadar aptal
olduğumu sanıyorsan yanıyorsun. Sen, gel buraya!
Çıkar şunun harmanisini, sonra da bağla.
- GASTRON
- Hayır, hayır. Bitinna, dizlerine kapanıyorum.
Yalvarırım yapma.
- BITİNNA
- Çıkar şu harmaniye diyorum. Bir kölesin, 20
unutma bunu, üç *mna* ödedim senin için.
O gün bir kargış attı seni buralara.
Pyrries, pişman edeceğim seni! Onu bağlamaktan
başka her şeyi yapıyorsun. Sıkı sıkıya bağla
dirseklerinden, testere gibi kessin ipler. 25
- GASTRON
- Bitinna, bir hatadır oldu, bağışla beni!
Sonunda insanım, bir halt ettim işte. Eğer bir gün
istemediğin bir şey yaparsam, dövme yap bana.
- BITİNNA
- Yaranmaya çalışma bana böyle. Git,
Amphytaie'ye yaran, yuvarlanıp durduğun o kadına 30
ve [...] bana bir paspas.
- PYRRİES
- Çok sıkı bağladım sizin için.
- BITİNNA
- İyi bak, çözüp kurtulmasın iplerinden,
onu celladın oraya götür, Hermon'a.
Bin kırbaç vursun sırtına,
bin tane de karnına.
- GASTRON
- Öldürecek misin beni Bitinna, 35
işin içyüzünü bilmeden?

- (ΒΙ.) ἃ δ' αὐτὸς εἶπας ἄρτι τῇ ιδίῃ γλάσσηι,
 'Βίτιν', ἄφες μοι τὴν ἁμαρτίην ταύτην;
 (ΓΑ.) τὴν σευ χολὴν γὰρ ἤθελον κατασβῶσαι.
 40 (ΒΙ.) ἔστηκας ἐμβλέπων σύ, κούκ ἄγεις αὐτὸν
 ὅκον λέγω σοι; θλῆ, Κύδιλλα, τὸ ρύγχος
 τοῦ παντοέρκτεω τοῦδε. καὶ σύ μοι, Δρήχων,
 ἥδη 'φαμάρτει <τῇ> σοι ἂν οὗτος ἡγήται.
 δώσεις τι, δούλη, τῷ κατηρήτῳ τούτῳ
 45 ράκος καλύψαι τὴν ἀνώνυμον κέρκον,
 ὥς μὴ δι' ἀγορῆς γυμνὸς ὦν θεωρήται.
 τὸ δευτερόν σοι, Πυρρίη, πάλιν φωνέω,
 ὅκως ἐρεῖς Ἑρμῶνι χιλίας ὧδε
 καὶ χιλίας ὧδ' ἐμβαλεῖν· ἀκήκουκας;
 50 ὥς ἦν τι τούτων ὦν λέγω παραστεῖξθης,
 αὐτὸς σὺ καὶ τάρχαῖα καὶ τόκους τείσεις.
 βάδιζε καὶ μὴ παρὰ τὰ Μικκάλης αὐτόν
 ἄγ', ἀλλὰ τὴν ἰθείαν. εὖ δ' ἐπεμνήσθην—
 κάλει, κάλει δραμεῦσα, πρὶν μακρὴν, δούλη,
 αὐτοκὺς γενέσθαι.
 55 (ΚΤ.) Πυρρίης, τάλας, κωφέ,
 καλεῖ σε. μᾶ, δόξει τις οὐχὶ σύνδουλον
 αὐτὸν σπαράσσειν ἀλλὰ σημάτων φῶρα.
 ὀρήϊς ὅκως νῦν τοῦτον ἐκ βίης ἔλκεις
 ἐς τὰς ἀνάγκας, Πυρρίη; <σ>έ, μᾶ, τούτοις
 60 τοῖς δύο Κύδιλλ' ἐπόψετ' ἡμερέων πέντε
 παρ' Ἀντιδώρῳ τὰς Ἀχαϊκὰς κείνας,

BITİNNA

Daha demin söylemedin mi kendi ağzınla,
“Bitinna, bağışla, bir halt ettim,” diye?

GASTRON

Seni yatıştırmak için söyledim.

BITİNNA

Onu dediğim yere götüreceğine, hâlâ orada
dikilip niye bakıyorsun? Kydilla, bir tane patlat
şu düzenbazın burnuna. Ve sen Drekhon,
o nereye giderse arkasından git. Kız, şu lanet herife
bir çul ver de, adını ağzıma bile alamayacağım
kuyruğunu örtsün, çırlıçplak görünmesin bari
pazaryerinde. Sana ikinci kez söylüyorum Pyrries,
Hermon’a söyle, bir o yanına, bir bu yanına
vursun, duydun mu beni? Dediklerimden birini
yanlış yaparsan, hem anaparayı hem de faizi
sen ödersin, bilmiş ol. Şimdi, yürüyün bakalım!
Mikkale’nin oradan götürme onu, dosdoğru gidin.
Aa, dur bakayım, şimdi hatırladım! –Kız, koş çağır
onları çabuk, çağır uzaklaşmadan.

KYDİLLA

Pyrries, seni zavallı sağır bak, Bitinna çağırıyor.
Sürüklediği köle değil, mezar soyguncusu sanki.
Nasıl zorla sürükleyip götürüyorsun onu işkenceye
gördün mü Pyrries? Kydilla seni gözleriyle görecektir
beş gün içinde Antidoros’un orada, daha yeni çıkardığın

- ἄς πρῶν ἔθηκας, τοῖς σφυροῖσι τρίβοντα.
 (ΒΙ.) οὗτος σύ, τοῦτον αὖτις ᾧδ' ἔχων ἦκε
 δεδεμένον οὕτως ὥσπερ ἐξάγεις αὐτόν,
 65 Κόσιν τέ μοι κέλευσον ἐλθεῖν τὸν στίκτην
 ἔχοντα ραφίδας καὶ μέλαν. μιῇ δεῖ σε
 ὁδῶι γενέσθαι ποικίλον. κατηρτήσθω
 οὕτω κατάμνος ὥσπερ ἡ Δάου τιμή.
 (ΚΤ.) μή, τατί, ἀλλὰ νῦν μὲν αὐτόν—οὕτω σοι
 70 ζῶιη Βατυλλὶς κήπίδοις μιν ἐλθοῦσαν
 ἐς ἀνδρὸς οἶκον καὶ τέκν' ἀγκάλης ἄραις—
 ἄφες, παραιτεῦμαί σε· τὴν μίαν ταύτην
 ἀμαρτίην . . .
 75 (ΒΙ.) Κύδιλλα, μή με λύπει τι
 ἧ φεύξομ' ἐκ τῆς οἰκίης. ἀφέω τοῦτον
 τὸν ἐπτάδουλον; καὶ τίς οὐκ ἀπαντῶσα
 ἔς μεν δικαίως τὸ πρόσωπον ἐμπτύοι;
 οὐ τὴν Τύραννον, ἀλλ' ἐπείπερ οὐκ οἶδεν,
 ἀνθρώπος ὢν, ἐωντόν, αὐτίκ' εἰδήσει
 ἐν τῷ μετώπῳ τὸ ἐπίγραμμ' ἔχων τοῦτο.
 80 (ΚΤ.) ἀλλ' ἔστιν εἰκὰς καὶ Γερήνι' ἐς πέμπτην.

şu Akha nesnelere⁴⁵ ayak bileklerini sürtüp dururken.

BİTİNNA

Sen, hey, gel bakalım buraya! Götürdüğün gibi
getir onu buraya, bağlı olarak.

Söyle dövmeci Kosis'e, iğneleriyle,
mürekkebiyle doğru bana gelsin.

65

Bir kerede benek benek olmalı her yanın.

Ağzına tıkaç tıkayıp öyle asın onu Daos gibi.⁴⁶

KYDİLLA

Hayır ana, bırak gitsin şimdilik. –Ömrü uzun olsun,
daha Batyllis kocaya varacak, çocuklarını alacaksın
kollarına. –Bağışla onu, yalvarırım, bir hatadır etti.

70

BİTİNNA

Canımı sıkma Kydilla, yoksa bir koşu giderim evden.

Şu yedi göbek köleyi bağışlayacak mıyım yani?

75

Sokaklarda görenler ne der sonra, haklı olarak
tükürmezler mi yüzüme? Yok, Kraliçe aşkına!⁴⁷

İnsan olmasına insan, ama değil mi ki kendini
bilmezsin teki! Bak, yakında nasıl bilir
alnında görünce dövmeyi.

KYDİLLA

Ama ayın yirmisi ve Gerenia⁴⁸ başlayacak dört gün içinde. 80

(BI.) νῦν μέν σ' ἀφήσω, καὶ ἔχε τὴν χάριν ταύτη,
ἣν οὐδὲν ἦσσον ἢ Βατυλλίδα στέργω,
ἐν τῇσι χερσὶ τῆς ἐμῇσι θρέψασα.
ἐπεὰν δὲ τοῖς καμοῦσιν ἐγχυτλώσωμεν
ἄξεις τότε ἁμελικτῖ>τιν ἐορτὴν ἐξ ἐορτῆς.

85

BİTİNNA

Şimdilik bağışlıyorum seni; ona şükret,
Batyllis'ten ayrı tutmam onu, kollarımda
büyüdü çünkü. Ama ölüler adına şarap
döktüğümüz zaman şenlikten şenliğe,
balla hiç tatlanmayacak ağzın.⁴⁹

85

6. ΦΙΔΙΑΖΟΤΣΑΙ Η ΙΔΙΑΖΟΤΣΑΙ

- (ΚΟ.) κάθησο, Μητροῖ. τῇ γυναικὶ θὲς δίφρον
 ἀνασταθεῖσα· πάντα δεῖ με προστάσσειν
 αὐτήν· σὺ δ' οὐδὲν ἄν, τάλαινα, ποιήσῃς
 αὐτῇ ἀπὸ σαυτῆς μᾶ, λίθος τις, οὐ δούλη
 5 ἐν τῇ οἰκίῃ <κ>εῖς· ἀλλὰ τᾶλφίτ' ἦν μετρέω
 τὰ κρίμν' ἀμιθρεῖς, κῆ<ν> τοσοῦτ' ἀποστάξῃ
 τὴν ἡμέ[ρ]ην ὅλην σε τονθορύζουσαν
 καὶ πρημονῶσαν οὐ φέρουσιν οἱ τοῖχοι.
 νῦν αὐτὸν ἐκμάσσεις τε καὶ ποεῖς λαμπρόν
 10 ὅτ' ἐστὶ χρ[εῖ]η, ληιστρί; θυέ μοι ταύτην
 ἐπεὶ σ' ἔγενσ' ἂν τῶν ἐμῶν ἐγὼ χειρέων.
 (ΜΗ.) φίλη Κοριττοῖ, ταῦτ' ἐμοὶ ζυγὸν τρίβεις·
 κῆγὼ ἐπιβρύχουσ' ἡμέρην τε καὶ νύκτα
 κύων ὑλακτέω τῇ[ς] ἀνωνύμοις ταύτης.
 15 ἀλλ' οὐνεκεν πρὸς σ' ἡλ[θ]ον—ἐκποδὼν ἡμιν
 φθείρεσθε, νώβυστρ', ὦτ[α] μῶνον καὶ γλάσσαι,
 τὰ δ' ἄλλ' ἐορτή—λίσσομαί [σ]ε, μὴ ψεύσῃ,

VI

Kadın Kadına

KORİTTO

Otur Metro. Ayağa kalkıp hanıma bir sandalye getir.

Her şeyi ben mi söyleyeceğim, seni sürtük!

Kendi başına bir şey yapamaz mısın sen?

Köle değil, sanki yatan bir kaya evde.

Ama ölçüp ayıracak olsam arpayı, tek tek 5

sayarsın taneleri. Kazara biraz dökülecek olsa,

duvarlar bile dayanamaz homurdanmana gün boyu.

Şimdi silip parlatırsın sandalyeyi, değil mi, seni korsan? 10

Yat kalk, bu hanıma şükret, yoksa yerdin şaplağı!

Sevgili Koritto, aynı boyunduruk seni de beni de

bezdiren. Ben de havlayıp duruyorum köpek gibi,

hırlıyorum gece gündüz şu salak kölelere

Neyse, niye geldim ben sana? –Defol git 15

ayak altından, seni dangalak! Yalnızca işitip

konusur bunlar. Varsa yoksa aylaklık etsinler.

φίλη Κοριττοῖ, τίς κοτ' ἦν ὃ σοι ράψας
τὸν κόκκινον βαυβῶνα;

(ΚΟ.) κοῦ δ' ὀρώρηκας,

20 Μητροῖ, σὺ κείνον;

(ΜΗ.) Νοσσίς ἐ[ῖ]χεν ἡρίννης
τριτημέρηι νιν· μᾶ, καλόν τι δώρημα.

(ΚΟ.) Νοσσίς; κόθεν λαβούσα;

(ΜΗ.) διαβαλεῖς ἦν σοι
εἶπω;

(ΚΟ.) μὰ τούτους τοὺς γλυκέας, φίλη Μητροῖ,
ἐκ τοῦ Κοριττοῦς στόματος οὐδεὶς μὴ ἀκούσῃ
25 ὅσ' ἂν σὺ λέξῃς.

(ΜΗ.) ἡ Βιτᾶδος Εὐβούλῃ
ἔδωκεν αὐτῇ καὶ εἶπε μηδέν' αἰσθέσθαι.

(ΚΟ.) γυναῖκες. αὕτη μ' ἡ γυνή κοτ' ἐκτρίψει.
ἐγὼ μὲν αὐτὴν λιπαρεῦσαν ἡιδέσθην
30 κῆδωκα, Μητροῖ, πρόσθεν ἢ αὐτὴ χρήσασθαι·
ἢ δ' ὥς<σ>περ εὖρημ' ἀρπάσα<σα> δωρεῖται
καὶ τῇσι μὴ δεῖ. χαιρέτω φίλη πολλά
ἐοῦσα τοίῃ, κῆτέρην τιν' ἀντ' ἡμέων
φίλῃν ἀθρεῖτω. τὰμὰ Νοσσίδι χρῆσαι
τῇ μὴ δοκέω—μέζον μὲν ἢ δίκη γρύζω,
35 λάθοιμι δ', Ἀδρήστεια—χιλίων εὗντων

- Yalvarırım sana, doğruyu söyle bana canım
Koritto'cuğum, kim dikti sana o kırmızı kamışı?⁵⁰
KORİTTO
Nerede gördün onu ayol? 20
METRO
Erinna'nın kızı Nossis'de,⁵¹ iki gün önce.
Ah, ne hoş bir armağan!
KORİTTO
Nossis'de mi? Kimden almış onu?
METRO
Beni küçük düşürmezsin değil mi söylersem?
KORİTTO
Şu güzelim gözler aşkına, canım Metro'm, söylediğin
her şey
Koritto'da sır kalacak. 25
METRO
Bitas'ın karısı Euboule vermiş,
kimseye söyleme demiş.
KORİTTO
Kadınlar! Bu kadın ölümüne neden olacak
günün birinde. Kamışı ona verdim, çok yalvardı
çünkü. Bir düşün Metro, daha ben kullanmadım.
Yere düşmüş meyve gibi sen kap kamışı, kapmakla kalma, 30
bir de başkasına ver! Verdiği de kim!
Arkadaşın böylesine binlerce elveda!
Başka bir arkadaş bulsun kendine. Benim
malımı Nossis'e ödünç vermek ha! –Sesime
hâkim olamıyorum, dilerim Adresteia⁵² duymaz. 35

ἔν' οὐκ ἂν ὅστις σαπρός ἐστι προσδώσω.
 (ΜΗ.) μὴ δὴ, Κοριττοῖ, τὴν χολὴν ἐπὶ ρινός
 ἔχ' εὐθύς, ἣν τι ρῆμα μὴ καλὸν πεύθῃ.
 γυναικός ἐστι κρηγύης φέρειν πάντα.
 40 ἐγὼ δὲ τούτων αἰτίη λαλεῦσ' εἰμι
 πόλλ', ἀ<λλὰ> τὴν μευ γλάσσαν ἐκτεμεῖν δεῖται.
 ἐκεῖνο δ' εὖ σοι καὶ μάλιστ' ἐπεμνήσθην,
 τίς ἔστ' ὁ ράψας αὐτόν; εἰ φιλεῖς μ', εἶπον.
 τί μ' ἐμβλέπεις γελῶσα; νῦν ὁρώρηκας
 45 Μητροῦν τὸ πρῶτον; ἦ τί τὰβρά σοι ταῦτα;
 ἐνεύχομαι, Κοριττί, μή μ' ἐπιψεύσῃ,
 ἀλλ' εἰπὲ τὸν ράψαντα.

(ΚΟ.) μᾶ, τί μοι ἐνεύχῃ;
 Κέρδων ἔραψε.

<ΜΗ.> κοῖος, εἰπέ μοι, Κέρδων;
 50 δύ' εἰσὶ γὰρ Κέρδωνες· εἷς μὲν ὁ γλαυκός
 ὁ Μυρταλίνης τῆς Κυλαιθίδος γείτων,
 ἀλλ' οὗτος οὐδ' ἂν πλήκτρον ἐς λύρην ράψαι·
 ὁ δ' ἕτερος ἐγγὺς τῆς συνοικίης οἰκέων
 τῆς Ἑρμοδώρου τὴν πλατεῖαν ἐκβάντι
 ἦν μέν κοτ' ἦν τις, ἀλλὰ νῦν γεγήρακε
 55 τούτῳ Κυλαιθὶς ἢ μακαρίτις ἐχρήτο—
 μνησθεῖεν αὐτῆς οἷτινες προσήκουσι.
 (ΚΟ.) οὐδέτερος αὐτῶν ἐστίν, ὥς λέγεις, Μητροῖ·
 ἀλλ' οὗτος οὐκ οἶδ' ἦ <κ> Χίου τις ἢ ῥυθρέων

Bin tane kamışım olsa, çürüğünü bile vermem ona!

METRO

Safran gelmesin burnuna Koritto, hoşuna gitmeyen
bir şey duyduğunda, iyi bir kadına yaraşır
her şeye katlanmak.

Benim yüzümden oldu hep, çok konuştum; 40
şu kopasica dilim benim!

Ama benim asıl sormak istediğim, kim dikti o kamışı?
Beni seviyorsan söyle kız. Neden öyle gülerек
bakıyorsun yüzüme?

İlk kez mi görüyorsun Metro'yu? 45

Bu ne duyarlık böyle! Sana yakarıyorum Koritto
yalan söyleme bana, kim dikti o kamışı?

KORİTTO

Ay, yakarıp durma bana!

Kerdon dikti.

METRO

Söyle, hangi Kerdon?

İki Kerdon var çünkü. Gri gözlü olan mı,
Kylaithis'in Myrtaline'sine komşu? 50

Ama o, lirin mızrabını bile dikemez. Ötekiyse,
Hermodoros'un kocaman evinin bitişiğinde yaşayan,
hani anayoldan giderken. Bir zamanlar adamdı,
ama yaşlanmış şimdi. Rahmetli Kylaithis'le 55
çok sıkı fıkıydı; akrabaları ansın onu!

KORİTTO

Söylediklerinin ikisi de değil Metro; Khios'tan mı?

KORİTTO

Erythrai'dan mı ne gelmiş. Dazlağın, bodurun teki;

- 60 ἥκει, φαλακρός, μικρός· αὐτὸ ἐρεῖς εἶναι
 Πρηξῖνον, οὐδ' ἂν σῦκον εἰκάσαι σύκωι
 ἔχοις ἂν οὔτω· πλὴν ἐπὴν λαλήῃ, γνώσῃ
 Κέρδων ὁτεύνec· ἐστὶ καὶ οὐχὶ Πρηξῖνος.
 κατ' οἰκίην δ' ἐργάζετ' ἐμπολέων λάθρη,
 τοὺς γὰρ τελώνας πᾶσα νῦν θύρη φρίσσει.
 65 ἀλλ' ἔργα, κοῦ ἔστ' ἔργα· τῆς Ἀθηναίης
 αὐτῆς ὀρήν τὰς χεῖρας, οὐχὶ Κέρδωνος,
 δόξεις. ἐ[γὼ] μέν—δύο γὰρ ἦλθ' ἔχων, Μητροῖ—
 ἰδοῦς' ἄμ' ἰδῆμῃ τῶμματ' ἐξεκύμνη·
 τὰ βαλλί' οὔτως ἄνδρες οὐχὶ ποιεύσι
 70 —αὐταὶ γάρ εἰμεν—ὀρθά· κοῦ μόνον τοῦτο,
 ἀλλ' ἡ μαλακότης ὕπνος, οἱ δ' ἱμαντίσκοι
 ἔρι', οὐκ ἱμά[ν]τες]. εὐνοέστερον σκυτέα
 γυναικ[ὶ] διφῶς' ἄλλον οὐκ ἀνευρ[ή]σ[εις].
 (ΜΗ.) κῶς οὖν ἀφῆκας τὸν ἔτερον;
 75 <ΚΟ.> τ[ί] δ' οὐ, Μητροῖ,
 ἔπρηξα; κοίην δ' οὐ προσήγαγ[ο]ν πειθοῦν
 αὐτῶι; φιλεῦσα, τὸ φαλακρὸν κ[α]ταψῶσα,
 γλυκὺν πιεῖν ἐγχεῦσα, ταταλίζ[ο]νσα,
 τὸ σῶμα μούνον οὐχὶ δοῦσα χ[ρ]ήσασθαι.
 (ΜΗ.) ἀλλ' εἴ σε καὶ τοῦτ' ἠξίωσ', ἔδει δοῦ[ν]αι.
 80 (ΚΟ.) ἔδει γάρ· ἀλλ' ἄκαιρον οὐ πρόποντ' εἶναι·
 ἤληθεν ἡ Βιτᾶδος ἐν μέσῳ <Εὐ>βούλη

- hık demiş Preksinos'un burnundan düşmüş, iki incir 60
bu kadar benzemez. Ama bir konuşmaya başladı mı,
bu Kerdon dersin, Preksinos değil. Evde çalışıp
gizlice satıyor. Bugünlerde evlerin kapısı titriyor
vergi memurlarından. Ama işçiliği işçilik! 65
Kerdon'un değil, Athena'nın elinden çıkmış sanırsın.
Bana iki kamış gösterdi, görünce gözlerim
yuvalarından fırladı, Metro, burada biz bizyiz,
hiçbir erkeğinki öyle dik olmaz, öyle dümdüz, 70
bir uyku gibi. Kayışları yünden, meşinden değil.
Hiçbir kunduracı, kadınları onun kadar anlayamaz.
- METRO**
Neden öbür kamışı almadın?
- KORİTTO**
Neler yapmadım ki Metro? 75
Ne cilvelerle onu etkilemeye çalışmadım ki!
Öpmediğim mi kaldı, kel kafasına şaplak indirmediğim mi?
Tatlı şarap koydum, baba dedim ona.
Bir tek kendimi vermediğim kaldı.
- METRO**
Ama isteseydi onu da verirdin.
- KORİTTO**
Evet, ama yerli yersiz olmaz her şey! 80
Bitas'ın Euboule buğday öğütüyordu yanında.

- αὕτη γὰρ ἡμέων ἡμέρην τε κα[ὶ] νύκτα
 τρίβουσα τὸν ὄνον σκωρίην πεποίηκεν,
 ὅκως τὸν αὐτῆς μὴ τετρωβόλου κόψῃ.
- 85 (ΜΗ.) κῶς δ' οὗτος εὔρε πρόσ σε τὴν ὁδ[ὸ]ν ταύτην,
 φίλῃ Κοριττοῖ; μηδὲ τοῦτό με ψεύσῃ.
- (ΚΟ.) ἔπεμψεν αὐτὸν Ἀρτεμείς ἢ Κανδᾶδος
 τοῦ βυρσοδέψεω τὴν στέγην σημήνασα.
- (ΜΗ.) αἰεὶ μὲν Ἀρτεμείς τι καινὸν εὐρίσκει,
 90 πρόσω πιεύσα τὴν προκυκλίην θα...ν.
 ἀλλ' οὖν γ' ὅτ' οὐχὶ τοὺς δύο εἶχες ἐκλῦσαι
 ἔδει πυθέσθαι τὸν ἕτερον τίς ἢ ἐκδοῦσα.
- (ΚΟ.) ἐλιπάρεον, ὃ δ' ὦμν' οὐκ ἂν εἰπεῖν μοι·
 ταύτηι γὰρ καὶ ἡγάπησεν Μητροῖ.
- 95 <ΜΗ.> λέγεις ὁδὸν μοι· νῦν πρὸς Ἀρτεμείν εἶμι,
 ὅκως ὁ Κέρδων ὅστις ἐστὶν εἰδ[ή]σω.
 ὑγίαινε μοι, Κοριτ[τ]ί. λαιμάτ[τε]ι κῶρη
 ἡμῖ[ν] ἀφ[έρπειν] ἐστί.

Gece gündüz döndürmekten
mahvetti zaten değirmen taşını.
Kendisinininki çalışmasını diye dört *obolos*'a.

METRO

Peki, nereden biliyor senin evi sevgili Koritto? 85
Ölümü öp, doğruyu söyle.

KORİTTO

Sepici Kandas'ın karısı Artemis yolladı bana,
Evi o göstermiş.

METRO

Nerde yenilik, orda Artemis!
Pezevengin [şarabını] bile içer o! 90
İkisini birden alamadın, bari,
kim ısmarlamış şu kamışı, onu öğreneydin.

KORİTTO

Yalvardım, ama yemin etti söylemeyeceğine;
çünkü kadın gönlünü almış, sevmiş onu Metro.⁵³

METRO

Bana artık git diyorsun. Doğru Artemis'e gidiyorum. 95
Bakalım kimmiş şu Kerdon. Kendine iyi bak (Koritto).
Benimki çok aç. Sessizce [sıvışıp] gitmemizin zamanı geldi.

(ΚΟ.)

τὴν θύρην κλείσον,

100

αὕτη [σ]ύ, ῥ[εο]σσοπῶλι, κάξαμίθρησαι
αἱ ἀλεκτο[ρῖ]δες εἰ [σ]όαι εἰσί, τῶν τ' αἰρέων
αὐτῆις[ι ρ]ῖψ[ο]ν· οὐ γὰρ ἀλλὰ πορθεῖ[σ]ι
ὥρν[ι]θο[κ]λέ[π]ται, κῆν τρέφῃ τις ἐν κόλπῳ.

KORİTTO

Kapa kapıyı

Hey sen, (tavuk) satıcısı,

Say bakalım tavuklar tamam mı,

100

Biraz çavdar tohumu (at bakalım) şunlara.

Elbette tavuk hırsızları sökün edecek,

insan koynunda beslese bile onları.

7. [Σ]ΚΥΤΤ[Ε]ΤΣ

(ΜΗ.) Κέρδων, ἄγω σοι τάσδε τὰς γ[υνάς, εἴ] τι
τῶν σῶν ἔχεις αὐτήμισιν ἄξιον δεῖξαι
χειρέων νοήρες ἔργον.

(ΚΕ.) οὐ μάτην, Μητροῖ,
ἐγὼ φ[ι]λ<έ>ω σε. τῆς γυναιξὶν οὐ θήσεις
5 τὴν μέζον' ἔξω στανίδα; Δριμύλῳ φωνέω
πάλιν καθεύδεις; κόπτε, Πίστε, τὸ ρύγχος
αὐτοῦ, μέχρ' ἵπνον ἐκχέημι πάντα·
μᾶλλον δὲ τὴν ἄκανθα[ν] ὥς ἔχ[ει] ἐν καλῇ
ἐκ τοῦ τραχήλου δῆσο[ν]. εἴ]α δὴ, [.....]ψ,
10 κίνει ταχέως τὰ γούνα· [μ]έζον [.....]..
τρίβειν ψοφεῦντα νοῦθ[ετημάτων] τῶνδε.
νῦν ἔκ μιν αὐτὴν λε[..... λαμπ]ρύνεις
καὶ ψ[ῆι]ς; [ἐγὼ] σεν τη[.....]ψήσω.
ἔξισ[θ]ε, Μητροῖ. Πίστε,ο]ίξας
15 πυργίδα, μὴ τὴν ὠδ[ε,]ν.
τὰ χρήσιμ' ἔργα τοῦ τ[.....]ος
ταχέως ἔνεγκ' ἀνωθ[εν] Μη]τροῖ,

VII

Kunduracı

METRO

Kerdon, bu [hanımları] sana
işçiliğine yaraşır işlerini
gösteresin diye getirdim.

KERDON

Seni sevmeyeyim de kimi seveyim Metro?
Dışarıya hanımlar için daha büyük bir sıra koy,
sana söylüyorum Drimylos, yine uyukluyor musun? 5
Pistos, patlat şunun burnuna bir tane de
dağılsın bütün uykusu, en iyisi bir diken bağla
boynuna, sonra da iyice sık. Gel bakalım [maymun],
kıpırdat kışını, durma! Uyarılarımdan daha çok 10
ses çıkaran bir şeye mi sürtünmek [istedi yoksa canın]?
Şimdi [cilalayıp parlatıyor] musun [dümdüz
kışını]? Ben senin o [poponu] bir parlatırsam!
Otur Metro. Pistos, [ikili] kutuyu açiver bakayım,
şunu değil, [yukarıdakini]. Alıp aşağı indir [marifetli 15
Kerdon'un] kullanışlı işlerini. [Şanslısın] Metro,

οἱ ἔργ' ἐπόψεσθ'. ἡσυχῇ [.....]ον
 20 τὴν <σ>αμβαλούχην οἷχ[ε.....] πρῶτον
 Μητροῖ, τελέων ἄρη[ρε]ῶν ἵχνος.
 θηεῖσθε κύμε[ι]ς, ὦ γυ[ναῖκες· ἡ πτ]έρνη
 ὀρήτ' ὅπως πέπηγε, .[.....]φην.[...]οις
 ἐξηρτίωται πᾶσα, κο[ύ τ]ᾶ μὲν κ[αλ]ῶς
 25 τὰ δ' οὐχὶ καλῶς, ἀλλὰ πά[ν]τ' ἴσαι χ[εῖρε]ς.
 τὸ χρώμα δ' οὕτως ὕμ[ι]ν ἡ πα[...] δοίη
 .[.....]ερ ἱχανᾶσθ' ἐπαυρέσθαι
 .[.....]λλο τῶιδ' ἴσον χρώμα
 κ[.....]ωκουδε κηρὸς ἀνθήσει
 30 χ[.....] τρεῖς ἔδωκε Κανδᾶτ[.].
 κ[.....] τοῦτο κῆτερον χρώμα
 β.[.....]μινυ]μι πάντ' ὅσ' ἐστ' ἱρά
 κω[.....] τὴν ἀληθ[ε]ί[η]ν βάζειν
] οὐδ' ὅσον ροπὴν ψεῦδος
 ἦ] Κέρδωνι μὴ βίου ὄνησις
 35 μ[ηδ']ων γίνοιτο κα[ι] χάριν πρὸς με
 οὐ γ]ὰρ ἀλλὰ μεζόνων ἤδη
] κερδέων ὀριγνῶνται
]. τὰ ἔργα τῆς τέχνης ἡμ<έ>ων
 πί]στιγγοσ δὲ δειλαίην οἰζύν

neler göstereceğim bak sana. Ses çıkarmadan
[bekle]. Aç şimdi kundura kutusunu. Önce [şuna bak]
Metro,
kusursuz [parçalardan] yapılmış yekpare bir iş; 20
bakın hanımlar, sen de bak, ökçe nasıl da oturmuş
[süsleyen kıskılarla birlikte]. Bazı parça iyi,
bazısı kötü, yok öyle şey. Hepsi [el yapımı], aynı kalite.
Renge gelince, [Paphoslu kraliçe] gönlünüze göre versin; 25
ne balmumu çiçeği⁵⁴ [Kerdon] bununla şu
renk için Kandas'ın [karısına] üç [stater]⁵⁵ verdi.
[yemin ederim] bütün kutsal ve [aziz] 30
şeyler adına, gerçeği söylüyorum [...]
ne de bu kadar yalan [aşağıya çeker] kefeyi [ya da]
Kerdon kâr mâr etmesin yaşamda ya da [ticarette],
ayrıca teşekkürlerini [sundu] bana; ne yalan söylemeli, 35
[sepiciler] şimdi daha çok kazanıyor. [Elinizdekiler]
sanatçılığımızın işleri. Ama ben, kundura tamircisi,
[...] belanın da belası, ısıtırım

[...] gece gündüz. [Hangimiz] tıknır 40
akşama dek [ya da içer] şafak sökerken?
Sanmıyorum Mikion'un balı böyle olsun [...].
Daha beslediğim on üç [kişiden] söz etmedim.
Gayrısı hanımlar, [hepten] miskinlik, başka şey değil. 45
Zeus yağmur gönderse de,
kim [şakır] şunu tek başına: "Getir getirecek bir şeyin
varsa."

Varsa yoksa [otursunlar], kaygısız, tasasız,
kızlarını ısıtan tavuklar gibi.
Dedikleri gibi, "Laf değil, mangır gerek çarşıya."
Bu çifti sevmediysen Metro, bir başkasını getirsinler, 50
olmazsa başkasını. Yeter ki sen inan: Kerdon'da
yalan dolan [olmaz]. Bütün kundura kutularını getir Pistos;
hanımlar, eve dönmelisiniz [...]. 55
Kendiniz için bakın, işte bütün çeşitler, ne isterseniz:
Sikyon işleri, küçük Ambrakialar, Nossisler, desensizler,
yeşiller, kendirler, Baukisler,⁵⁶ şıpıdıklar,
düğmeli İyon işleri, gece gezginleri için kunduralar,
çizmeler, yengeçler, Argos sandalları, kırmızılar, 60
gençler için pabuçlar, tabansızlar. Herkes tek tek,
gönlünden ne geçiyorsa onu söylesin.
Kafanıza dank eder belki, neden köpekler ve hanımlar
meşin yer!⁵⁷

- (ΜΗ.) κόσου χρεΐζεις κείν' ὃ πρόσθεν ἥειρας
 65 ἀπεμπολή(σαι) ζεύγος; ἀλλὰ μὴ βροντέων
 οὗτος σὺ τρέψῃς μέζον εἰς φυγὴν ἡμέας.
- (ΚΕ.) αὐτὴ σὺ καὶ τίμησον, εἰ θέλεις, αὐτό
 καὶ στήσον ἧς κότ' ἐστὶν ἄξιον τιμῆς.
 70 ὃ τοῦτ' ἔῶν γὰρ οὗ σε ρηιδίως ρινᾶι,
 ζευγέων, γύναι, τῶληθές ἦν θέλῃς ἔργον,
 ἔρεῖς τι—ναὶ μὰ τήνδε τὴν τεφρὴν κόρσῃν,
 ἐπ' ἧς ἀλώπηξ νοσσιὴν πεποίητα[ι—
 τάχ' ἀλφιτηρὸν ἐρ[γ]α[λ]εῖα κινεῦσι.
 Ἑρμῇ τε Κερδέων καὶ σὺ Κερδείῃ Πειθοῖ,
 75 ὥς, ἦν τι μὴ νῦν ἡμῖν ἐς βόλον κύρσῃ,
 οὐκ οἶδ' ὅκως ἄμεινον ἢ χύτρη πρήξει.
- (ΜΗ.) τί τονθορύζεις κοῦκ ἐλευθέρῃ γλάσση
 τὸν τίμον ὅστις ἐστὶν ἐξεδίφησας;
- (ΚΕ.) γύναι, μῆς μῆς ἐστὶν ἄξιον τοῦτο
 80 τὸ ζεύγος· ἢ ἄνω 'σ<τ>' ἢ κάτω βλέπειν· χαλκοῦ
 ρίνημ' ὃ δήκοτ' ἐστὶ τῆς Ἀθηναίης
 ὠνευμένης αὐτῆς ἂν οὐκ ἀποστάξαι.
- (ΜΗ.) μάλ' εἰκότως σευ τὸ στεγύλλιον, Κέρδων,
 πέπληθε δαψιλέων τε καὶ καλῶν ἔργων.
 85 φύλασσε κά[ρτ]α σ' αὐτά· τῇ γὰρ εἰκοστῇ
 τοῦ Ταυρεῶνος ἡκατὴ γάμον ποιεῖ

METRO

Demin gösterdiğin çift kaç para?

Ama bak, bağırsı çağrış kaçırtma bizi.

65

KERDON

Dilerseniz siz söyleyin fiyatını. Bunu diyen,
göz göre göre aldatmaz sizi. Hanımlar, gerçekten

harika bir çift ayakkabı istiyorsanız,

alet kullananı çabucak besleyen bir şeyler söyleyin.

70

Evet, tilkinin yuva yaptığı şu rengi atmış kelle aşkına.⁵⁸

Ey kârın ve kâr eden Kandırma'nın Hermes'i,⁵⁹

eğer şimdi kimse düşmezse kazara ağıımızın içine,

75

bilmem nasıl dolar küpümüz.

METRO

Niye öyle mırıldanıp duruyorsun bakayım.

Açıkça söyle kaç para olduğunu!

KERDON

Hanımım, bu çift bir *mına* eder, kaşlarını

ister çat, ister çatma. Athena bile gelse,

80

bir mangır daha aşağı inmem.

METRO

Küçücük evinin bir sürü güzel şeyle dolu olması

hiç de şaşırtıcı değil Kerdon,

onları [çok iyi] sakla kendin için.

85

Çünkü Taureon ayının⁶⁰ yirmisinde

- τῆς Ἀρτακηνῆς, κὺποδημάτων χρειή·
 τάχ' οὖν, τάλης, ἄκλ' ἔχουσιν σὺν τύχηι πρὸς σε,
 μᾶλλον δὲ πάντως. ἀλλὰ θύλακον ράψαι
 90 τὰς μνέας ὅκως σοι μὴ αἱ γαλαῖ διοίσουσιν.
 (ΚΕ.) ἦν τ' ἡκατ' ἤ > ἔλθῃ, μνής ἔλασσον οὐκ οἶσει,
 ἦν τ' ἡ Ἀρτακηνή. πρὸς τὰδ', εἰ θέλεις, σκέπτειν.
 (ΜΗ.) οὐ σοι δίδωσιν ἡ ἀγαθὴ τύχη, Κέρδων,
 ψαῦσαι ποδίσκων ὧν Πόθοι τε κῆρωτες
 95 ψαύουσιν; ἀλλ' εἷς κνῦσα καὶ κακὴ λῶβῃ
 ὥστ' ἐκ μὲν ἡμέων λιολεοσεω πρήξεις.
 ταύτῃ δὲ δώσεις κε[ῖ]νο τὸ ἕτερον ζεύγος
 κόσου; πάλιν πρήμηνον ἀξίην φωνήν
 σεωντοῦ.
- <ΚΕ.> στατῆρας πέντε, ναὶ μὰ θεούς, φο[ι]τᾷ
 100 ἡ ψάλτρί' <Εὐ>ετηρὶς ἡμέρην πᾶσαν
 λαβεῖν ἀνώγουσ', ἀλλ' ἐγὼ μιν ἐχθ[α]ίρω,
 κῆν τέσσαράς μοι Δαρικοὺς ὑπόσχηται,
 ὁτεύνεκέν μευ τὴν γυναῖκα τῷθάξει
 κακοῖσι δέννοισ· εἰ δ[έ] σοί γ' ἐσ]τι χρειή
 105 φερευλαβου > τῶν τριῶν [...] δοῦναι
 καὶ ταῦτα καὶ ταῦτ' ἦι ὑμῖν ἐπὶ Δαρεικῶν
 ἔκητι Μητροῦς τῆσδε· μηδὲν ἀντείπηις.

Artekene'yi evlendiriyor Hekate, bir sürü ayakkabıya
ihtiyacı olacak o zaman. Seni zavallı, belki şansın
yaver gider o zaman. Ne şans, kesinlikle,
kuyruk olacaklar kapında. Bir çuval diktir de,
kediler yağmalamasın *mna*'larını.

90

KERDON

İster Hekate gelsin, ister Artakene,
bir *mna*'dan aşağı inmem,
siz yine de bir düşünün.

METRO

Arzuların, aşkların dokunduğu
şu güzelim ayaklara dokunmayı iyi talihin
bağışlamadı mı sana ey Kerdon? Ama sen insanı
sinirlendirmekten başka bir şey yapmıyorsun,
kötü ruhlu yüzkarası seni!
Onun için bizden <...>.
Peki, öbür çifti bu hanıma
kaç verirsin? Ağzına yaraşır bir laf daha et!

95

KERDON

Tanrılar adına, harpçi Eueteris her gün gelip
beş *stater* veriyor bunlara, ama nefret ediyorum ondan; 100
dört *dareikos*⁶¹ verse bile vermem,
çünkü iğrenç sitemlerle alay ediyor karımla.

Ama isterseniz,

vermeye [...] üçünden –şununla şu
sizin olabilir yedi *dareikos*'a, Metro'nun hatrına.
Tersini söylemeyin, [sesiniz] benim gibi taştan

105

- δύ]ναιτό μ' ἐλάσαι σ<ῆ> ἄν [ιῆ] τὸν πίσ[υγγον
 ἐόντα λίθινον ἐς θεοὺς ἀναπτῆναι·
 110 ἔχεις γὰρ οὐχὶ γλάσσαν, ἡδονῆς δ' ἡθμόν.
 ἃ, θεῶν ἐκεῖνος οὐ μακρὴν ἀπεστ[τ' ὦν]ῆρ
 ὅτεω σὺ χεῖλεα νύκτα κῆμέρην οἴγ[εις].
 φέρ' ὥδε τὸν ποδίσκον· εἰς ἔχ<χ>νος θῶμεν·
 πᾶξ· μήτε προσθῆις μήτ' ἀπ' οὖν ἔλληις μηδέν·
 115 τὰ καλὰ πάντα τῆς καλῆσιν ἀρμόζει·
 αὐτὴν ἐρεῖς τὸ πέλμα τὴν Ἀθηναίην
 τεμεῖν. δὸς αὕτη καὶ σὺ τὸν πόδ'· ἃ, ψωρῇ
 ἄρηρεν ὀπλῇ βούς ὁ λακτίσας ὑμέ<ε>ας.
 εἴ τις πρ[ὸ]ς ἔχ<χ>νος ἡκόνησε τὴν σμίλην,
 120 οὐκ ἂν, μὰ τὴν Κέρδωνος ἐστίην, οὕτω
 τοῦργον σαφέως ἔκειτ' ἂν ὥς σαφ<έ>ως κεῖται.
 αὕτη σύ, δώσεις ἐπτά Δαρικοὺς τοῦδε,
 ἢ μέζον ἵππου πρὸς θύρην κιχλίζουσα;
 γυναῖκες, ἣν ἔχῃτε κῆτέρων χρεῖην
 125 ἢ σαμβαλίσκων ἢ ἃ κατ' οἰκίην ἔλκειν
 εἴθισθε, τὴν μοι δουλ[ίδ]' ὥδε <δεῖ> πέμπειν.
 σὺ δ' ἦκε, Μητροῖ, πρὸς με τῇ ἐνάτῃ πάντως
 ὅκως λάβῃς καρκίνια· τὴν γὰρ οὖν βαίτην
 θάλπουσαν εὖ δεῖ ἔνδον φρονεῦντα καὶ ράπτειν.

bir adamı, bir kunduracıyı göklere uçurabilir;
çünkü sizdeki dil değil, bir zevk eleği. 110
Ah, gece gündüz dudaklarınızı açtığınız [o adamlar]
tanrılara ne yakındır kim bilir! Ver bana
küçücük ayağını, koyayım tabanın üstüne. Doğru!
Ne eksik ne fazla: Bütün güzel şeyler tam da güzel 115
hanımlara göre. Gören, Athena kesmiş sanır şu tabanı.
Sen de ver ayağını; ah, sizi tepen öküzün
kabuk bağlamış olmalı toynakları!
İnsan bıçağını bilese şu tabanın üstünde,
Kerdon'un ocağı adına, şöyle durduğu gibi 120
kusursuz duramaz. Siz oradakiler, yedi *dareikos*
verecek misiniz bunun için? Size söylüyorum,
kapının önünde atlardan daha çok konuşanlar!
Hanımlar, başka bir şey isterseniz, küçük sandaletler
ya da evde sürükleyip durduğunuz şıpidıklar, 125
her neyse, kölelerinizi buraya kadar gönderin, yeter.
Ve sen Metro, yengeçlerini almak için
dokuzuncu gün kesinlikle bende ol. Çünkü gerçekten
duyarlı bir erkek sıcak tutan abayı içten dikmeli!

8. ENTHNION

- ἄσθηθι, δούλη Ψύλλα· μέχρι τέο κείσθι
 ρέγχουσα; τὴν δὲ χοῖρον αὐονὴ δρύπτει·
 ἢ προσμένεις σὺ μέχρῃς εὖ ἥλιος θάλψῃ
 τὸ]ν κῦσον ἐσδύς; κῶς δ', ἄτρυτε, κοῦ κάμνεις
 5 τὰ πλ]ευρὰ κνώσσουσ'; αἱ δὲ νύκτες ἐννέωροι.
 ἄσθη]θι, φημί, καὶ ἄψον, εἰ θέλεις, λύχνον,
 καὶ τ]ὴν ἄναυλον χοῖρον ἐς νομὴν πέμψ[ο]ν.
 τ]όμθρυζε καὶ κνῶ, μέχρῃς εὖ παραστά[ς σοι
 τὸ] βρέγμα τῶι σκίπωνι μαλθακὸν θῶμα[ι.
 10 δει]λὴ Μεγαλλί, κα[ὶ] σὺ Λάτμιον κνώσσεις;
 οὐ] τὰ ἔριά σε τρύχ[ο]υσιν· ἀλλὰ μὴν στέμμ[α
 ἐπ' ἱρὰ διζόμεσ[θ]α· βαιῶς οὐκ ἦμιν
 ἐν τῇ οἰκίῃ ἐτι μα[λ]λὸς εἰρίων. δειλή,
 ἄσθηθι. σὺ τε μοι τ[οῦ]ναρ, εἰ θέλεις, Ἄννᾶ,
 15 ἄκουσον· οὐ γὰρ νη[πία]ς φρένας βόσκεις.
 τράγον τιν' ἔλκειν [διὰ] φάραγγος ὠιήθη[ν
 μακρῆς, ὃ δ' εὐπώ[γω]ν τε κεῦκερως ᾗ[εν.
 ἐπεὶ δὲ δὴ [.].[.....]. τῆς βήσεως

VIII

Bir Düş

Kalk köle Psylla, daha ne kadar horuldayıp
duracaksın? Kıtılık paramparça ediyor dişi domuzu.
Yoksa, güneş kıcını yalayıp ısıtsın diye mi
bekliyorsun? Seni tembel herif, kaburgaların uyumaktan
yorulmadı mı? Gün ağaralı dokuz saat oldu. 5
[Kalk] diyorum sana, lambayı yak ve şu berbat sesli
domuzu otlığa götür. Ta ki ben yanında dikilinceye dek,
homurdanıp dur kendi kendine, kaşın durmadan
ve kelleni değneğimle yumuşat. [Zavallı] Megallis,
sen de Latmoslu⁶² gibi uykulara mı daldın yoksa? 10
Seni yorgunluktan bitiren yünlerin [değil]:
Ayınler için gelenek mi arayalım? Evde ince yünden hiç
postumuz kalmadı. Kalk sefil. Ve sen de Annas,
lütfen dinle gördüğüm düşü. Ahmak bir beyni 15
beslemiyorsun çünkü. Uzun bir dağ geçidi [boyunca]
bir keçiyi çekip duruyormuşum; keçinin çok
güzel sakalları var, çok güzel boynuzları. Derken,

- 20 ἦρ[ὺ]ς φα[ούσης]] γὰρ ἔσσωμαι
 συ[.....]ες αἰπόλοι πλε[
 τη[.....]ριωντεποικεν[
 κῆγῶ οὐκ ἐσύλευν [.....](.)[
 καὶ ἄλλης δρυὸς [...].ε[
 οἱ δ' ἀμφικαρτα[.....]τεσ[
 25 τὸν αἰγ' ἐποίειν [.....]π[
 καὶ [π]λησίον με[.....]ι.[
 κ[.....]νμα[.....]ω[
 σχ[.....]κροκωτ[.....]φ.[
 ω[.....]λεπτῆς ἄ[ν]τυγος[
 30 σ[.....]ς δὲ νεβροῦ χλαν[ι]δίω[ι] κατέζω[στ]ο
 κ[.....]ν κύπα[σσι]ν ἀμ[φ]ι τοῖς ὤμοις
 κο[.....] ἀμφὶ κρ[ητὶ κ]ίσσι[ν]' ἔστεπτο
 κ[ο]θόρνου[.....]η κα[τ]αζώστρη
]ωμεντο [.....]σα[.....] φρίκη[.
 35]ωρηνιχ[.....]θι[]
]ο λῶπο[ς ...]κον [πε]ποιῆσθαι
 'Οδ[υσσέως ο] [.....] Αἰόλ[ου] δῶρον
]φ[.....]το[.....]α λακτίζειν
]εγ[.....]εν[.....] λῶιστον
 40 ὥσπερ τελεῦμεν ἐν χοροῖς Διωνύσου.
 κοὶ μὲν μετώποις ἐ[ς] κόνιν κολυμβῶντες
 ἔκοπτον ἀρνευτήρ[ε]ς ἐκ βίης οὐδας,
 οἱ δ' ὑπτί ἐρριπτεῦντο· πάντα δ' ἦν, Ἄνν[α],
 εἰς ἐν γέλως τε κἀνίη [ἵναμιχθ]έντα.
 45 καὶ γὰρ δόκεον δις μοῦ[νο]ς ἐκ τῆς λείης
 ἐπ' οὖν ἀλέσθαι, κῆλάλαξαν ὠνθρωπ[οι]

koyağın	
[...], tam şafak [sökerken] [...]	
çünkü yenilen ben değilim, [...] sığırtmaçlar	20
[...] Ve ben yağlamıyorum [...]	
ve bir başka ağacın [...]	
yapıyor keçi.	25
[...] ve yakında,	
hafif kıvrımlı, sarı bir	
[giysi giyiyor] [...]. Benekli, ceylan	30
derisinden bir atkı dolamış boynuna, [...]	
omzunda bir tunik ve başına sarmaşık [salkımlarından]	
bir taç geçirmiş [...] bir çizmenin kaytanıyla. ⁶³	
[...] ayaz [...] harmani,	35
[...] yapılmış [...]	
Odysseus'un [...] Aiolos'un armağanı [...]	
tekmelemek için [...] en iyi,	
Dionysos korolarında ⁶⁴ gördüğümüz gibi. Birileri	40
alınlarını toza daldırıyor, dalgıçlar gibi çarparak	
kafalarını, birileriye sırtüstü atıyor kendini.	
Her şey, Annas, [iç içe girmiş] kahkaha ve acıdan ibaret.	
Ve ben, [bir başıma] bu sürü içinde, iki kez sıçıyorum	45
ve herkes çığlıklar atıyor, tulumun beni [sıkıştırdığını]	

ὥς μ' εἶδ[ον ..]ως τὴν δο[ρὴ]ν πιεζεῦσαν
 καὶ φ[]τ[]
 οἶδε []
 50 γρυν[]
 ρυν[]
 τ[]
 τ[]
 []
 55 []
 []
 []
 τὰ δεινὰ πνεῦσαι λάξ πατε[]
 ἔρρ' ἐκ προσώπου μή σε καίπ[ερ] ὦν πρέσβυς
 60 οὔληι κατ' ἰθὺ τῇ βατηρίῃ κό[ψω].
 κῆγὼ μεταὔτις· ὦ παρεόν[τες]
 θανεῦμ' ὑπὲρ γῆς, εἰ ὁ γέρων μ[]
 μαρτύρ[ο]μαι δὲ τὸν νεην[ίην]
 ὁ δ' εἶπεν [ᾱ]μφω τὸν δορέα .[]
 65 καὶ τοῦτ' ἰ[δ]ὼν ἔληξα. τὸ ἔνδυ[τον]
 Ἄν]νᾶ δ[ὸς] ὦδε. τῶναρ ὦδ' ἰ[]
]ν αἶγα τῆς φ[άραγγος] ἐξεῖλκον
 κ]αλοῦ δῶρον ἐκ Δ[ιων]ύσου
 αἰ]πόλοι μιν ἐκ βίης [ἐδ]αιτρεῦντο
 70 τ]ᾶ ἔνθεα τελεῦντες καὶ κρεῶ[ν] ἐδαίνυντο,
 τὰ μέλεα πολλοὶ κάρτα, τοὺς ἔμους μόχθους,

görünce [...]	
ve [...].	
Ve onlar [...],	
çengel attılar [...]	50
bir pas [...]	
[...]	
[...]	
[...]	55
[...]	
[...]	
[...]	
[ayaklarımla müthiş bir biçimde [...]	
çiğneyip duruyorum, görüşümden çıkıyor,	
yaşlı olsam da, değneğimle sana indirip duruyorum.	60
Sonra diyorum ki, “Seyirciler, eğer yaşlı adam [...]	
öleceğim toprağın üstünde [...] ve genç adamı	
tanık çağırıyorum [...]!” Diyor ki genç adam,	
“Tulum yüzücü ikisini de ceza tahtasına [bağlamalı].”	
Ve bunu görür görmez duruyorum. [Annas] harmanimi	65
[getir] buraya. [Biri yorumlamalı] bu düşü. Keçi	
[geçitten] sürükleyip götürdüğüm için	
güzel bir amağan [alacağım] Dionysos’tan.	
Ve [keçi] çobanları zorla kesiyorlar onu,	
ayinlerini yapıyorlar, kendilerine et ziyafeti	70
çekiyorlar, çoğu haşince tıngırdatacak nağmeleri,	

, τιλεῦσιν ἐν Μούσῃσιν. ὠδεγῶ[]το.
 τὸ μὴν ἄεθλον ὥς δόκευ ἔχ[ει]ν μῶνος
 75 πολλῶν τὸν ἄπνου κώρυκον πατησάντων,
 κῆ τῷ γέροντι ξύν' ἔπρηξ' ὀρινθέντι
 ..] κλέος, ναὶ Μοῦσαν, ἧ μ' ἔπεα κ[
 .εγ' ἐξ ἰάμβων, ἧ με δευτέρῃ γν[
 .μ..ξ μετ' Ἰππῶνακτα τὸν παλαι[
 τ]ὰ κύλλ' αἰεῖδεν Ξουθίδης ἐπιουσι[

benim dertlerimi. Musalar arasında; yani [...].
Gerçi ben görünüyorum ödülü tek alacak kişi olarak,
çok kişi
çiğnese de tulumu, yaşlı adamla paylaştım 75
o şanı, o kızsı da, Musalar adına [...]
dizeler [...] *iambos*'lardan [...]
bana ikinci [...] Ksouthos'un
[...] oğullarına aksak türkülerini
söylemek kadim Hipponaks'tan sonra.

9. ΑΠΟΝΗΣΤΙΖΟΜΕΝΑΙ

5 ἔ]ζεσθε πᾶσαι. κοῦ τὸ παιδίον; δεξ[
 .]αιπ[.]ος Εὐέτειραν καὶ Γλύκην .[
 .]ιτ[.....]αιδρη τήν ἔτοιμον οὐ[
].ισμησε[.]ισματων[
].ινατ[.]...].ιηνιτω[
].η[.....]αχηπεπο[
].[.....]φερεσκο .[
 .ρ[.]οδ[.....]α δειλαίρις βλε[
 10 φερω...[.....].ακαιταν[
 αυτησυ[.....].εται νο[
 ουπροσθα[.....]νισηξ[
 τίθεσθ' α[.....]ᾶ]εθλον ἔξοι[
 γλήχ[.....]κεῦσί σ' ἥειρα

IX

Kadınlar Kahvaltıda

Oturun hepiniz. Nerede çocuk? Göster

[... ve] Eueteira ve Glyke'ye; [...]

[...], arsız kız; sen hiç

[...] hazır olan kimse?

Sen [...] tırmalamalar [...]

5

sonsuzca [...]

getir [...] sefille [...].

Getir [...] ve [...].

Sen oradaki, [...] zihin [...]

Eskiden değil [...] yapıyorsun

10

[...] ödül alıp götürecek

[...] yarpuz [... senin]

anne babana yetiştirdim seni [...].

10. ΜΟΛΠΙΝΟΣ

ἐπὴν τὸν ἐξηκοστὸν ἥλιον κάμψῃς,
ὦ Γρύλλε, Γρύλλε, θνήσκε καὶ τέφρῃ γίνε·
ὥς τυφλὸς οὐπέκεινα τοῦ βίου καμπτήρ·
ἤδη γὰρ αὐγὴ τῆς ζοῆς ἀπήμβλυνται.

11. ΣΤΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΑΙ

προσφὺς ὅκως τις χοιράδων ἀνηρίτης

X

Molpinos

Gryllos, Gryllos altmış güneş sırtını
döndüğün zaman, ölüp kül olasın;
çünkü kördür sonraki yaşam turu loştur
artık yaşam ışığı.

XI

Kadınlar İmecede

Yapışarak kayalara, bir deniz salyangozu gibi.

12.

ἡ χαλκὴν μοι μῦιν ἡ κύθρην παίζει
ἡ τῆσι μηλάνθησιν ἄμματ' ἐξάπτων
τοῦ κεσκίου μοι τὸν γέροντα λωβᾶται.

13.

ὥς οἰκίην οὐκ ἔστιν εὐμαρέως εὐρεῖν
ἄνευ κακῶν ζώονσαν· ὃς δ' ἔχει μείον,
τοῦτόν τι μέζον τοῦ ἐτέρου δόκει πρήσσειν.

XII

Bilinmeyen Bir Mimiambos'tan

Ya bakır mangır ya da çömlek oyunu oynar
ya da mavnamın halatına mayısböceği bağlar
ve benim “yaşlı adamımı”⁶⁵ soyar.

XIII

Bilinmeyen Bir Mimiambos'tan

Çünkü olanaksız hemencecik bulmak
belasız bir evi; bir düşün bunu,
biraz daha az dertle daha iyi olanı.

Sonnotlar

- 1 Bir şey yapmadan.
- 2 Pythoi ve Isthmos oyunları.
- 3 Sakin insanlar için kullanılan bir deyim. 4. *mimos*'ta da geçer.
- 4 Aphrodite.
- 5 Bu ikincil tanrıçanın yer altına (Hades) inişini temsil eden şenlik.
- 6 Buradaki anlam belirsizliği olasılıkla dizenin kayıp bölümüyle açıklığa kavuşmaktadır.
- 7 Tıpkı kibar fahişe adları.
- 8 Tdlanton: Para ve ağırlık birimi.
- 9 Bu dizenin anlamı belirgin değildir.
- 10 Bu söz yargıçlara söylenmiş olabilir: "Gelin," ya da Thales için: "Bırakın gelsin."
- 11 Başka bir dizede Akre olarak geçer.
- 12 "Öğütmelik", "yemelik" ya da benzeri bir şey olabilir.
- 13 Mna: 100 drahmi değerinde bir para birimi.
- 14 Battaros, yabancı (ve olasılıkla köleliğe ilişkin) kökenini gizlemek için Thales'in adını değiştirdiğini öne sürüyor.
- 15 Olasılıkla, "Söylemesin diye o berduş daha önce bir şey." Battaros, altında bir delik ve bir tıkaç bulunan su saatini "konuşmak" (aynı kaba ifadeler Aristophanes'te de vardır) ve yatağı kirletmek (başka türlü "çarşaf" ve "çapul" sözleri anlaşılmaz) üzere olan anüsle kıyaslıyor.
- 16 Bir yasa koyucu.
- 17 Yoksulluğuyla tanınan bütün kentleri simgeler.
- 18 Battaros üstü kapalı olarak, atasözünde geçen, katrana yapışarak ölen fareyi anımsatıyor.

- 19 Olasılıkla evin değerinin üçte biri. Battaros'un mesleğinin karşı karşıya olduğu tehlikeleri yansıtmak açısından büyük bir miktar.
- 20 Yumuşak olmakla suçlanan bir boksörün kurbanı.
- 21 Efemine kişilere verilen adlar.
- 22 Kanıt bulmak için bir köleye işkence edildiğinde ve suçlama boşa çıktığında, suçlayan kimse sahibine kölenin değeri kadar miktarı ödemek zorundaydı.
- 23 Merops adanın efsanevi kralı, Kos ise onun kızıydı.
- 24 Herakles Troia'dan dönüşünde Kos'a ayak basar ve kralın kızıyla birleşerek Thessalos'un babası olur.
- 25 Thessalia'da bir kent. Özgün Asklepios kült sitesi.
- 26 Koios'un kızı olan Leto'nun Kos'ta doğduğu öne sürülür.
- 27 Nannakos: Phrygia kralı. Tanrılara gözyaşı dökerek büyük tufanı önlemeye çalıştığı söylenir.
- 28 Okul harçlarıyla birlikte, hesaplar ayın son günü ödenirdi.
- 29 Kullanılmaktan.
- 30 Yunan alfabesinin ilk harfi.
- 31 Zar oyunundaki bir atışın adının yerine, metinde okullarda örnek olarak kullanılagelen Homerik bir ad kullanılıyor.
- 32 Obolos: Drahminin altıda biri değerinde gümüş sikke.
- 33 Okulların tatil olduğu bayram günlerini.
- 34 Musalar.
- 35 Kahraman Neleus'un kılavuzu Akeses karanlıkta yelken açmamak için her zaman dolunayı beklemiş. Akeses'in ayı ifadesi harekete geçme zamanının geldiğini gösterir.
- 36 Bağırmaktan safrasının ciğerlerine dolarak kendisini hasta etmesinden korkuyor.
- 37 "Ama yeterince kırbaç yedi," anlamına gelecek dize yitiktir.
- 38 Musalar'dan biri.
- 39 Kottalos kurtuluşuna sevinirken annesinin yenilgisiyle alay etmeyi ihmal etmez.
- 40 Asklepios'a övgü sözü. Anne babası Apollon ile Koronis'ti; karısı Hygieia (Sağlık); kızları Panake (Çare), Epio (İncelik) ve Ieso (İyileşme) idi.
- 41 Kephisodotos ve Timarkhos, babaları Praksiteles gibi tanınmış sanatçılardı.
- 42 Ya da Stadtmüller'in varsayımına göre, "sıcak kan gibi."

- 43 Ayaklarından asılmak, Yeni Komedyâ'da yer alan bir cezalandırma yöntemidir. Çırpıcı dükkânı kirli giysiler gibi dövülmeyi akla getiriyor.
- 44 Tanrı'nın kutsal hayvanına sunulan armağan, o dönemde, yılan biçimindeki bir kutuya para atılmasıyla simgeleniyordu.
- 45 Zincirlere.
- 46 Daos, Yeni Komedyâ'da sık rastlanan bir köle adıdır.
- 47 Hangi tanrıçanın kastedildiği belli değildir.
- 48 Ölüler için yapılan, ama içeriği tam olarak bilinmeyen bir şenlik.
- 49 Bal ölümlere sunulmazdı.
- 50 Kamyş: Yapma penis (dildo).
- 51 İki ünlü kadın şairin adı; kötü niyetle kullanılıyor.
- 52 Aşırılığın cezalandıran tanrıça.
- 53 Eksik dize için Knox'un varsayımını kabul ettik.
- 54 Dağlama yoluyla yapılan resimlerde kullanılan malzeme.
- 55 Stater: Altın, elektron ya da gümüş sikke.
- 56 Nossisler, Baukisler. Altıncı mimostaki göndermeler sürüyor. Çünkü Nossis Baukis'in arkadaşıydı. Şiirinin başlığı "Üreke"ydi.
- 57 Atasözüne göre, köpekler hiçbir zaman meşin çiğnemekten vazgeçmezler. Benzer şekilde kadınlar da meşin bir dildo kullanmaktan vazgeçmezler.
- 58 Yani kellikten çeken. Burada alopeks (tilki) sözcüğüyle bir oyun yapılıyor.
- 59 Kerdos (kâr) kelimesiyle Kerdön ismi arasında bir sözcük oyunu yapılıyor.
- 60 Temmuz ayı.
- 61 Adını Pers Kralı I. Darius'tan alan Pers altın sikkesi.
- 62 Endymion: Latmos Dağı'nda uyuya kalan mitolojik uykucu.
- 63 29-35. dizeler açıkça Dionysos'u tanımlıyor.
- 64 Dionysos şenliklerinde oynanan bir oyun. Katılımcılar şişirilmiş bir şarap tulumunun üstünde durmaya çalışırlar.
- 65 Üzerine süs olarak yaşlı bir adam yüzü işlenen örekenin adı.

Kaynakça

- Bonnard, André, *Antik Yunan Uygarlığı*, Evrensel Basım Yayın, 2004.
- Çelgin, Güler, *Örneklerle Hellenistik Çağ Şiiri*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2000.
- Fowler, Barbara H., *Hellenistic Poetry*, Wisconsin Press, 1990.
- Theophrastus, Herodas, Sophron, *Mimes, Characters and Other Mime Fragments*, ed. çev. Jeffrey Rusten, Loeb Classical Library, Harvard University Press, London, 2002.

*Herodas (MÖ ?-?): MÖ 3. yüzyılda ortaya çıktığı
sanılan Yunan şair. Şiirlerinden Koslu olduğu
anlaşılan Herodas şair Kallimakhos ile Theokritos'un
çağdaşdır. 1891 yılında Mısır'daki bir kazıda bulunan
bir papirüs sayesinde şiirleri günümüzde ulaşmıştır.
Gülünç olayların taklit edildiği bir drama türü olan
mimos türünde yazmıştır. Bu eserler genellikle iki
ya da üç kişilik kısa dramatik sahnelerden oluşur.
Herodas Mimoslar'da kişilerini sıradan tasaları,
eğlenceleri, küçük tutkuları ve boşboğazlıklarıyla
yaşamın günlük akışı içinde gösterir. Şair Hipponaks
tarafından geliştirilen ve bu gerçekçi ifade tarzını
oldukça iyi yansıtan kholiambos ölçüsüyle kaleme
aldığı Mimoslar'da yalın ve nesnel tasvirler, halk
dilinden sözcükler, deyim ve atasözleri kullanarak
toplumun gerçekçi bir portresini çizer.*

*Alova (1952): Şiirleri ve çevirileriyle tanınan
Alova'nın ilk kitabı En Son Çıkan Şarkılar 1980'de
yayınlandı. Bunu Giz Dökümü, Bitik Kent ve
Tensemeler izledi. Şiirleri Cemal Süreya ve Nâzım
Hikmet şiir ödüllerine layık görüldü. Seferis'in
Bir Şairin Günlüğü adlı eserinin çevirisiyle
Dünya Çeviri Ödülü'nü kazandı. Catullus, Iuvenalis,
Sappho gibi klasik şairlerin yanı sıra Lorca, Kavafis,
Herbert ve Guillevic'in şiirlerini Türkçeye çevirdi.*

9 786053 326618

KDV dahil fiyatı
10 TL